

«Норуот
күүһэ —
көмүөл
күүһэ!»

ЭНСИЭЛИ

2011 сыл
Бэс ыйын
29 күнэ
Сэрэдэ №77
(10504)

1935 сыл алтынны 5
күнүгэр төрүттэммитэ

Нам улууһун хаһыата

1996, 2005, 2009 сылларга
«Сыл бастын хаһыата»

2011 сыл — улууска И.Е. Винокуров сыла

Бэс ыйын 21 күнүгэр саха нургуун уола, бары киэн туттар киһибит, бастыннартан бастынмыт, биер дойдулаахпыт, бөдөҥ политическай уонна государственнай деятель И.Е. Винокуров төрөөбүтэ 115 сылыгар аһаҕаһыт үрүн тунах ыһыах бу чулуу убайбыт төрөөбүтү өскөбүт алгыстаах сиригэр, хоһоонго хохуллубут, ырыаҕа ылламмыт, айгыр-сикик хатын чаран мастардаах, от-мас арааһа силигили үүнэр өҥ буордаах, өркөн өйдөөх, сайаҕас-сайдан майгылаах, хоһуун, үлэ-һит дьоннордоох, кэрэҕэ, сайдыыга тардыһар кэнчээри ыччаттардаах, үтүөкөн дьон таптаан, кэрэхсээн түөлбөлөөн олохтор Хатын Арыы нэһилиэтин биер мааны, кэрэ туонатыгар Кыһыл Дэриэбинэҕэ ыһылынна.

Үтүө киһи аатын үрдэтэр бу маанылаах күн, самаан сайын салаллан кэлбитин уруйдуур айхаллыыр ытык түгэн олус тупсаҕайдык тутуллубут-чочуллубут, мандардаан оҥоһул-

дьыттар кытыгыны ыллылар. Ытык-мааны ыалдыттар-быт киин түһүлгэ трибунагыгар тахсан олохтооттарын кэннэ, Нам сиригэр нэһилиэктэрин аҕа баһылыктара эҥин эгэлгэ, сиэдэрэй, тупсаҕай көстүүлээх сахалыы таҕастаах дьоннорун кытта соморолоһон, иили мустубут улуустарын бар дьонун, ыалдыттарын таһынан эбэр дэлээн, уруйдаан-айхаллаан утуу-субуу тоҕурууһан киэрэн, үөрэн-көтөн парадтаан аастылар.

Ол кэнниттэн «...Уйгулаах ыһыах» ырыа матыыбын доуу-һуолунан ат мимит уоллаах кыыс — Эңсиэли хочотун, Нам улууһун киэн туттар бастын ыччаттара, «Мисис Саха сирэ 2011» үрдүк ааттаах, кылыһахтаах куластаах бастына, «Бриллианты России» аан дойдутаабы фестиваль лауреата Яна Нюргусова уонна

Нам педагогическай колледжын ситиһиилээхтик үөрэнэн кыһыл дипломунан бүтэрбит Айыына Христофороваҕа, М. Аммосов аатынан ХИФУ физико-техническай институтун кыһыл дипломунан бүтэрбит Галина Евстафьеваҕа Илья Винокуров аатынан стипендиялары туттартаатылар.

Эбэр дэлэри, наҕараадалары туттарыы үөрүүлээх түгэни кэнниттэн улуу убайбыт И.Е. Винокуров олохун, үлэтин, бар дьонун, норуоттар оҥорбут үтүөтүн арийар «Үтүө аата үйэлэргэ өлбөөдүйбэт» дьон театризацияланан оонньоу туруорулунна. Араас конкурстар, улуус фестивалын лауреаттарын, саха эстрадаһын артыыстарын улахан концерттара буолулаатылар. Хорчупкаларга сахалыы ас арааһа атыыланна. Оҕо аймах интэриэһин тардар, үөрүүтүн

Саха сатаабатаҕа суох...

СУНТААРТАН — МАС УУСТАРА

Урукку өттүгэр чааһынай дьэни тупсаҕайдык, үчүгэй көстүүлээх гына туталларынан аатырар Сунтаар маһын уустара 1 Хомуस्ताахха кэлэн үлэли сылдьалларын көрсөн кэпсэттим. Сунтаар сэлэниһэтигэр икки биригээдэ эдэр учууталларга судаарыстыба анабыл дьэитин тутан бүтэрэн эрэллэрин хаартыскаҕа уһуллум.

Эдэр уолаттар хааччыллыы үчүгэй, матырыйаалбарыта кэллэбинэ дьэни бүтэрэн күлүүһүн от ыйын ортого хаһаайыҥна туттарыахтаахпыт дириллэр. Туттааччылар бэрэбинэлэри, тутуу матырыйаалларын кытай тракторынан көтөхтөрөн үлэли сылдьаллар. Биригэдьиридэрин Осипов Анатолий Юрьевичи көрсөн кэпсэттим-ипсэттим. Чааһынай дьэиэ тутуутун архитектуратыгар сунтаардартан үөрэниһипит дии санаатым.

1 Хомуस्ताах саҥа кварталыгар субсидиянан хас да дьэиэ тутуула турар. Ону таһынан бэйэ күлүүһүн тутуу күүскэ барар. Саҥа кварталга уһаайбаларга гаас холбонон сирэ бэлэм, электрическай уот линията тардыллан, суола кумаһынан кутуллан элбэх уулусса өүскээтэ. Онон 1 Хомуस्ताахха сарсыарда 6-7 чаастан сүгэ-эрби, трактор тыаһынан ньиригээн тутуу күүскэ бара турар. Сунтаар ыччата тутууга күүскэ ылсыбыт.

К. ЕРЕМЕЕВ,
Кыһыл-Сыыр

ҮТҮӨ КИҤИБИТ ААТЫН ҮРДЭТЭН

лубут оҥоһуктардаах, киэн-куон, сиппит-хоппут, сиэдэрэйдик симэммит саҥа сынһалан, культура пааркатыгар үгүс дьон-сэргэни муста.

Ыһыахтыгыр киин түһүлгэҕэ «Нам улууһа» МТ баһылыга А.И. Ильин арыалдыттаах өрөгөйдөөх ыһыах ытык-мааны ыалдыттарга хааман киридилэр. Улуу убайбыт Ылдьаа Ви-

«Дыгын оонньоуларын» 6 төгүллээх кыайыылааҕа, СР спордун маастара, Манчаары Баһылай 17-с спартакиадатын чемпиона, Нам улууһун ытык киһитэ Николай Дьяконов түһүлгэни кэрийэ хаамтаран тийэн анал Аар сэргэҕэ баайдылар уонна бар дьонноругар сүгүрүйэн баран Аар баҕах сэргэҕэ саламаларын ыйаатылар.

үкэстэр олус сэргэх аттракционнар үлэлээтилэр. Фонтан, араас олонхо персонажтарын көрдөрөр мас оҥоһуктар, оҕо оонньоу площадката оҥоһуллубуттара кырачааннары да, төрөппүттэри да, үөртэ да, сэргэхситтэ да.

Нэһилиэктэр олус сэргэх, тупсаҕай гына түһүлгэлэрин оностубуттара, кизгэппиттэрэ ыһыахтыгыр сири өссө кэрэ көстүүлээтэ, үгүс киһи сүргэтин көтөхтө. Онон «Төрөөбүт түөлбө түһүлгэтэ» дьон көрүүгэ 1 хомуस्ताахтар бастааннар гран-при хаһаайыһынан буолулар. Манна 1 миэстэни партизаннар, 2-с миэстэни ленскэйдэр, 3-с миэстэни никольскайдар ыланнар дипломнарынан наҕараадаланнылар. «Сылаас астаах оһуордаах кытыга» конкурса хамаатталар гран-при бириэмийэҕэ тигистилэр. Онтон модуттар бастакы, хатын арыылар 2-с, ленскэйдэр 3-с степеннээх дипломнарынан бэлиэтэннилэр.

Киэһэ Бөтүг нэһилиэтин ипподромугар үбүлүөйдээх ыһыах биер үтүө тэрээһинэ — ат сүүрдүүтэ ытылыһа. Аттар 7 дистанцияҕа илин былдыастылар. Бу сүүрдүүгэ II Хомуस्ताах нэһилиэтин хамаандата бастакы миэстэни ылан 75 тыһ. солк. бириэмийэнэн наҕараадаланна. 2-с миэстэни хатын арыылар, 3-һү түбэлэр ыллылар. 1800 м сүүрдүүгэ тренер М.М. Ядрихинскай баайбыт «Сынок» дьон түбэлэр аттара бастаан улуус баһылыга А. Ильин туруорбут 100 тыһ. солк. бириэмийэ ылла. Оонньоомут лотерея улахан бириэмийэ: быйылгы убаһа сертификатын Фрунзеттан төрүттээх Нам олохтооҕо Михаил Дьяконов, австрийскай символика Дмитрий Колесов сүүйдүлэр.

И. ИВАНОВ

(Ыһыах туһунан салгыы
7-с стр. көр)

нокуров 115 сылыгар аһаҕаһыт ыһыахха Саха республикатын бастакы Президентэ М.Е. Николаев, Ил Түмэн председателин 1 солбуйааччы А.Н. Жирков, СР профессиональнай үөрэхтээһингэ, кадрдары бэлэмнээһингэ уонна аттаран туруорууга министрэ Ю.С. Куприянов, Максим Аммосов кыһа Лена Максимовна, Илья Винокуров оҕолоро Наталья Ильинична Брук Израильтан уонна Валерий Ильич, сиэннэрэ, хос сиэннэрэ, хаан-уруу аймахтара, республика салайааччылары уонна Германияттан, Бельгияттан, Болгарияттан, Москвадан, Дальневосточнай федеральнай уокуруктан, Уус-Майаттан, Булунтан, Сөөкөттөн уо.да. сирдэртэн кэлбит ыҥырыылаах ыал-

Манган ырбаахылаах дьахталлар тоҕус сиригэр түптэлэрин оҥорон, түптэ унаарар күөх буруотун быһыһан кубалы устан киэрэн түһүлгэни биер гына тоҕо күөх буруонан унаардан, дэбиридэринэн сапсийан түһүлгэни ыраастабыттарын, арчылаабыттарын кэннэ Аан Алахчын хотун киэрэн Аар айылҕа алгыстаах тойугун тойуда, уйгуну олохтоото, быйагы бэлэхтээтэ.

Уйгулаах сайыммыт ыһыахын сиэрин-туомун толоруу, ыалдыттары чороонтон кыһынар кымыһынан аһах тутуу кэнниттэн ыһыах официальной чааһыгар оскуоланы кыһыл көмүс мэтээлигэр бүтэрбит Хатын Арыы оскуолатын үөрэнээччитэ Надежда Жирковаҕа,

„ЭНСИЭЛИГЭ” СУРУТТАРЫН ДУО?

Г.И. Эверстов, Нам сэл. олохтооҕо:

— «Эңсиэли» хаһыаты «Колхоз сирдье» эрдэбиттэн суруттарыбын, сөбүлээн ааҕабын. Хаһыат биер да балаһатын хаалларбаппын, барыта аабылымтыа. Инникитин эдэр дьонго, хаһаайкаларга, хаһаайттарга аналлаах дьэиэ-уокка, кэтэх хаһаайыстыбаҕа сыһыаннаах сүбэтэ-амата бэчээттээн. Холобура, сүөһү, сылгы ыарыыларын тас дьүһүнүтүн көрөн хайдах быһаарыахха сөбүн, дьэиэ тутуутугар, маһы бэлэмнииргэ сүбэлэр наадалар. Итиэннэ улуустуу дьонун туһунан оҕолорго, ыччакка анаан суруйун.

ОЛОХТОН ХААЛЫМА!

«Э сиэли» хаһыакка сибээс отделениеларын, общественной сурутааччыларынан 2011 сыл иккис а арыгар суруттуу ытыллар.

2011 сыл иккис агарыгар суруттуу
6 ыйга — 330 солк.,
3 ыйга — 165 солк.,
1 ыйга — 55 солк.

Хаһыат индексэ — 54889,
ндилэлэҕэ иккитэ тахсар.

СУРУТУУ - 2011

2011 сүл — улуска И.Е. Винокуров сыла

(Салгыта. Иникитин 72-73 нүмэргэ көр)

Салгы Москва туһунан элбэи суруйар, ол иһигэр съездэр туһунан баар:

«10 апреля, к 5 часам вечера, делегаты съезда почти все собрались в Большом театре. ... Калинин оглашает число заседающих делегатов, и заявляет, что кворум вполне законный, поэтому заседание XIII Всероссийского съезда Советов объявляет открытым. В президиум от нас попадает Иван Николаевич Винокуров. ... Калинин говорит небольшую приветственную речь. После этого с докладом о международном и внутреннем положении СССР выступает председатель СНК СССР Рыков. ... Докладов было много. Очень красиво говорил Луначарский. ... Докладывал военком Ворошилов. ... По всем докладом записывалось от 100 до 200 ораторов. Давали говорить 50-60 ораторам, редко больше, разбивая по национальностям и губерниям, давая преимущественно делегатам с мест, а потом по голосованию прения прекращались.

Выступало много делегатов, в большинстве рабочие с мест. Многие говорили хорошо. Правительство критиковали очень мало. Работу и политику правительства одобряли полностью.

По настоянию И.Н. Винокурова (посред ЯАССР) выступал и я по докладу правительства. Думал, растеряюсь, но ничего, не волновался, как представителю национального меньшинства аплодировали.

В общем, съезд прошел оживленно, дружно. Делегаты остались довольны.

22 апреля в том же Большом театре открылся IV Всесоюзный съезд Советов. Съехались делегаты со всех республик, областей и губерний. Представлены типы всех народностей Союза. Разные языки и костюмы.

Много говорилось о поднятии промышленности, сельского хозяйства, индустриализации страны.

По всем докладом избирались комиссии и составленные ими соответствующие резолюции принимались без особых прений съездом.

Съезд был очень деловой. Съезд закрылся 28 апреля.

От нас в Совет старшин делегатом был введен Иван Николаевич Винокуров. Ему комфракция предложила выставить в Совет Национальностей 5 членов и 2 кандидатов к ним (распирали, прежде кандидата не полагалось), причем чтоб из 5 членов Совета Национальностей двое были бы беспартийные. Всеякутский съезд Сов. выставил: Ивана Николаевича Винокурова, Исидора Барахова, Ник. Ник. Захаренко, Мегежекского и меня. Таким образом, беспартийным оказался я один. Иван Николаевич в представительстве сделал совещание, где я внес предложение ввести в члены Василия Никаноровича Лентьева, как кандидата, которого во Всеяк. съезде Советов вначале выставило бюро обкома партии и кандидата, которого поддерживала вся делегация Якутского округа, но не прошедшего, по слухам, по отводу делегации Вилюйского округа. Иван Николаевич согласился, снесся с М.К. Аммосовым, получил согласие последнего и выставил его в члены, а Мегежекского перевели в кандидаты.

Всесоюзный съезд Советов утвердил: в члены Совета Нац. и ЦИК СССР Ивана Николаевича Винокурова, Барахова, Захаренко и меня, а в кандидаты Мегежекского и Николая Алексеевича Наумова.

Прядезников И.Н. үлэтинэн ол кэмгэ «Россельбанк» иһинэн үлэлиир «Салҕабыл» диян Саха АССР тыатын хаһайыстыбатын кредиттиир общество председателэ этэ. Онон үлэтин

хайыскатынан ханна сылдыбытын суруйар: «30 апреля по приглашению Александра Сергеевича Лебедева, старшего инспектора Россельбанка, бывшего у нас с ревизией в лето 1925 г., члена Совета Всеохотсоюза, был на вечере служащих Всеохотсоюза, где выступали: две артистки певицы из Большого театра, один артист тоже из того же театра, хороший тенор и два комика из какого-то театра. Угощали пивом. Говорил речь о значении 1 Мая директор распорядитель Шеваков, с которым Лебедев познакомил меня и который обещал продать мне хорошее ружье со скидкой по получении их из-за границы на днях.

Тут же Лебедев познакомил меня со своей семьей, с двумя сыновьями и двумя дочерьми. Дети у него уже взрослые, младшему сыну лет 16, а старшей дочери, пожалуй, больше 20 лет, все они учатся. Потом с Лебедевым же был в правлении Все-

широкие и прямые, магазинов очень много. Пошли купить летние костюмы и по пути накупили много того, что не предпологали купить, так ловко подошли к нам назойливые приказчицы. Правда, цены довольно низкие против Москвы...»

Ылдыаалар тохтообут куораттарыгар баар музейдары уонна театрдары көрө сатаабыттар эбит, барытын кыйан киллэрбэппин. «... Вечером пошли в театр. Хотя опоздали, билеты были распроданы, но директор театра любезно предоставил нам бесплатно свою ложу. Театр по красоте не уступает ни московскому Большому, ни Мариинскому в Ленинграде. Вместает свободно 1300 человек. Играли артисты Малого Московского художественного театра пьесу «Штурм». Все время игры раздавался гром аплодисментов и здоровый смех. Играли бесподобно. Обедали и ужинали в ресторане под открытым небом, среди зелени, сделаны искусственные гроты, кормили хорошо и не очень дорого. На другой день днем поехали на автомобиле на

доставили мне место бесплатно, а Илье со скидкой 50% (взяли с него за 86 километров до Ялты 4 рубля). Выехали из Севастополя в 5 вечера 23 июня. Город чистенький, дома хорошие. Русских видать мало, все южного типа. Публика одета хорошо. В городе деревьев мало, есть сады. Движение публики довольно большое. Севастополь, в общем, красивый, хороший город. Магазинов много, еще больше парикмахеров, поэтому готов называть Севастополь городом парикмахеров и моряков, последних тоже много.

Автомобильная, шоссеиная дорога идет все время по горам, то и дело поднимались и опускались...»

Ялтаға Гавриил Васильевич Ксенофонтов кытта көрсүһэлэр: «В Ялту приехали в 9 1/2 часов вечера. Остановились на набережной в конторе «Крымкурсо». Тут в нескольких саженях оказалась гостиница «Франция», где за 3 р. 50 к. взяли просторную комнату. Против гостиницы оказался ресторан ее на берегу моря, над водой, построенный на сваях, со

И.Е. ВИНОКУРОВ БИИР ХААРТЫСКАТЫН ТУҢУНАН

охотсоюза, где говорили о распространении работы такового на нашей республике, в особенности в Северных округах. Там же видел и члена Правления Всеохотсоюза Иванова, приехавшего к нам в Якутск с коммисией ВЦИК, вместе с Байкаловым в 1925 г. в качестве представителя (неразборчиво). В общем, Правление Всеохотсоюза обещало в этом году сделать подготовительную работу, а с будущего года и перебросить в Якутск свой капитал, главным образом на заготовку пушнины и снабжения населения предметами охоты».

Москваттан дойдурларыгар иккиэ буолан айанныыллар — Прядезников И.Н. уонна Винокуров И.Е. Икки Ылдыа айаннара 68 страницалаах иккис блокнотка толору суруллубут. Айаннарыгар барытын бэлэтии көрөн, тута быһааран, ырытан иһэллэр эбит. Ханна уонна төһө харчыга түспүттэрин, анабыттарын, айаннабыттарын, тугу, хаһан көрбүттэрин, онтукайдара хайдах тутуллаабын, туруктаабын Прядезников И.Н. сийилии суруйбут. Москваттан ылата Новосибирскайга диэри 20 куораты бэлэтиэбит. Аахпыт киһи ол куорат олоғун-дьаһаҕын, архитектуратын, культууратын, сирин-уотун, сайдытытын тута билэр курдук ис хоһооннообут (эмиз олус кылгатын Илья Егорович ахтылларыттан арыһах түгэни билиһинэрэбин): «Из Москвы выехали 17 июня 1927 года на почтовом поезде. ... По пути заехали в город Брянск, где накормили нас очень плохим обедом. ... В Киев приехали утром 19 числа. ... Другой музей, сельскохозяйственный, очень богат, представлены все виды злаков Украины и образцы промышленного производства. Публика одевается скромно, крестьянки ходят босиком. Русских очень мало, все украинцы. Ели мало-российский борщ, который нам понравился».

Одессага кэлэн баран иккиэн сайынны манан көстүүмнэри атылылаһаллар (ол көстүүмнэринэн ити хаартыскага түспүттэр): «К вечеру выехали на скором поезде в Одессу. ... В Одессу приехали утром 20 числа. Пригласили нас в гостиницу «Бристоль», повезли за 2 рубля на автомобиле. За 4 р. 50 к. дали очень хороший номер с бархатной мебелью, с балконом. Около вокзала много развалин, говорят, во время гражданской войны были произведены большие взрывы. Дома стройные многоэтажные, улицы довольно

пристань, где сели на пароход «Франц Меранг», довольно большой с рестораном. Тут же пришел очень большой пароход «Ильич». Проехали совсем близко мимо крейсера, стоявшего в рейде. Большого ветра не было, но море немного волновалось. Видели играющих дельфинов, которые не боятся парохода, подплывают совсем близко, иногда плывут рядом с пароходом. Берег видать недалеко от Севастополя.

И.Н. Прядезников ССРС КСК чилинэ буолан айаныгар босхо эбэтэр элчэтиилээх эбит, онтон И.Е. Винокуров билиэтин харчынан төлүүр эбит: «Приехали в Севастополь рано днем в 2 часа. ... по улице Троцкого нашли гостиницу «Франция», где за 2 руб. 50 коп. дали небольшой номер. Покушав пошли смотреть знаменитую «Панораму». Она находится в южной части города на самом высоком месте, где был 4-й бастион, который не был взят союзными войсками. Стоят орудия, защищавшие этот бастион. Лежат тут же окаменевшие мешки, прикрывавшие орудия. Здание панорамы довольно большое и высокое, круглое. С Ильи взяли 30 коп., а я как и везде, прошел бесплатно по билету ЦИК.

Дальше на конце кургана небольшое укрепление, где находился полевой штаб. С кургана открывается тот же вид на окрестности, что изображено на панораме, с той лишь разницей, что самый город стал больше. Посидев на кургане около получаса вернулись в город. Зашли в товарищество, ведающее автомобилями «Крымкурсо» и попросили предоставить нам места до Ялты.

Оказалось не государственное учреждение, а частное товарищество, тем не менее пре-

стеклянными стенами с видами на море и на улицу. Во время ужина и обеда играют двое, один на рояле, а другой на большом струнном инструменте, из которого извлекал красивые звуки путем удара палочками, концы коих были обмотаны ватой. Поужинали и легли спать.

Утром, после чая, поехали на «линейке» (извозчики на паре лошадей, запряженных в тележку с балдахинном, где могут поместиться от 6 до 8 человек). За 30 коп. с человека в Ливадио, ... Бывшая царская резиденция: домов не так много, но все дома красивой архитектуры. Сад великолепный, красивые деревья, кругом цветы. Дворец Николая II не очень большой, но красивый, двухэтажный, как все дворцы с комнатами. Со двора виды на море, на сад и на Ялту. За право входа в музей — 5 коп. взяли с Ильи 30 коп. ... вернулись на линейке в Ялту.

Потом пошли искать квартиру Гавриила Васильевича Ксенофонтова. Ища его, мы обошли пешком большую часть Ялты. Наконец, квартиру его разыскали в южной части города. Его дома не оказалось, но одна женщина сказала, что скоро придет, поэтому стали ждать его в небольшом садике. Действительно, пришел минут через 10. Прошли в его комнату, довольно просторную. Стал говорить, как и в Москве, о том, что его оклеветали на Севере, выдавая за сумасшедшего, что Якутское представительство не поддерживает его, своего единственного ученого.

Показал шкаф, где хранятся его научные труды, материалы, собранные о происхождении якутов, о шаманстве и т.д. Говорил, что если скоро не поддержат его из Якутска, то он по-рвет всякую связь с родиной, поступит на службу из-за нужды,

а труды издаст в Бурятии и тогда будет стыдно нам. На вид как будто здоров, но видимо есть мания величия, не признаваемо ученого из-за зависти, интриги. Просил меня помочь ему достать его статьи по общественным вопросам, печатавшегося в Якутской печати, начиная с 1906 года.

Кроме этого просил посодействовать в систематической высылке ему всех выходящих в Якутске изданий, для того, чтобы он был в курсе дела. Равно, видимо будет ждать от меня и содействия об оказании ему якутского пособия и средств на издание его трудов, о чем было решено в Москве в представительстве и поручено это дело Ивану Николаевичу Винокурову, выехавшему в Якутск. По моему мнению, поддержать его надо. Просидели у него около 2 часов, угостили нас пивом. На другой день обещал зайти к нам в половине 12 ч.

На другой день 25 июня утром пошли смотреть восточный музей, помещающийся в б. дворце шаха персидского. ... Пробыв около часа в музее пошли домой, где, оказывается, ждали нас Г.В. Ксенофонтов и товарищи Ильи — студенты из Самары, Старостин и другой, фамилию которого забыл. Пошли все купаться. За плату 5 коп. с человека выкупались. Вода теплая, конечно, соленая, был ветер и волны перекатывались через нас. Потом, вместе обедали в ресторане «Франция». Товарищи Ильи скоро простились, т.к. они в 2 часа ехали в Севастополь, а Гаврил Васильевич просидел у нас в номере около получаса. Также простился. В 2 1/2 часа поехали на пристань, около версты, извозчик содрал 2 рубля. Сели на пароход «Ильич», размером которого удивились в порту Одесса.

Утром в 9 часов 26 июня оставились в гавани Новороссийска.

27 июня днем приехали в Сухуми. Он построен у подножия холмов на неровном месте. Улицы все мощены, прямые, широкие и с аллеями. Редко есть 3-х и 2-х этажные дома, большая часть домов одноэтажные. Все дома новые, окрашенные в белую краску. Каждый дом — особняк, имеющий собственный садик, где до 10 и более разных и красивых пород деревьев. На середине города — большая, ровная поляна с травой, где с большим удовольствием просидели около 1/2 часа, любуясь видом города и окрестности. Город произвел на меня самое лучшее впечатление, понравился мне больше Ялты. Сухуми — зеленый рай. Центр Абхазской республики. Русских почти незаметно. Купили 1/2 ф. табука за 2 руб. 50 коп. Попробов его в Намцах.

Выехали с Сухуми под вечер того же дня. В Батум приехали только около 7 утра 28 июля. ... Выехали около 8 часов в Тифлис.

В верстах 20 от Тифлиса на горной небольшой речке видел только законченную гидростанцию в 16000 киловатт. Ехал с одним инженером-мостовиком. Он русский из Красноярска. О себе выразился: «Я из вымирающей породы, старики инженеры умирают, а молодых пока нет». Построил два железных моста, собирается строить третий. Получает по договору с ВСНХ в месяц 546 рублей. Тоскует по родине, говорит, что во сне видит родной снег, а когда просыпается, то чуть не плачет, тут снега не бывает.»

А.В. КИРИЛЛИН, М.К. Аммосов аатынан Саха республикатын государственной исторياتын музейин салайааччыта

Хаартыскаа: И. Винокуров, ВСКП(б) КК курстарын истээччигэ, саха студенттарын кытта. Москва к. 1927 с. олунньу 8 күнэ

(Салгыта кэлэр нүмэргэ бэчээттэнэ)

**Былыргыны
былыт саппат**

СЭРИИ БҮТЭНИК СЫЛЫН ЫҢЫАҒА

Сэрии ыарахан кэмнэрэ мэйһидээн Саха сиригэр ыһыах буолбатаҕа ыраатта. Дьон-норуот кыаҕа-күүһэ бу алдьархайдаах, алдытылаах сылларга дойду көмүскэлигэр анаммыта.

Онтон, дьэ, 1944 сыллаахха биһиги дойдубут территорията немецкэй халабырдыттартан толору босхоломмота, Кыһыл Армия салгыы өстөөҕү эскирэтэн Европа госуларстволарын босхолуу барбыта. Бу кэмгэ дьон-норуот санаата өрө көтөҕүллэн, Кыайыыга эрэллэрэ бөҕөхсүйбүтэ. Советскай правительство коммунистическай партията норуоттар национальнай бырааһынныктарын ытыгарга көнүллээбитэ. Саха сиригэр сахалыы сирдээх-туомнаах ыһыахтары ыһарга көнүллээбиттэрэ. Бу дыһаллары саха норуота үөрэ-көтө ылынан ыһыах ыһарга тэриммиттэрэ. Манна мин тыыл ветерана Илья Лазаревич Еремеев ахтытыттан холобур аҕалыам этэ: «Ити курдук күн-дьыл туруга арыгычча тупсан 1944 сылга бурдук валовай үүнүүтэ оройуон үрдүнэн 3134 тоннаҕа тийбитэ. Колхозтаахтар көлөһүн күннэригэр добуочу соҕус бурдукту аахсаннар, олох сэргэхсийэр, көнөр суолга кирибитэ. Кыайыы күнэ улам чугаһаан дьон санаата көтөҕүллэн, сэрии ыар сылларыгар тохтуу сылдыбыт саха национальнай бырааһынныгы — ыһыах, атын да норуот бырааһынныктара — 1 Маай, Өктөөп революцията — киэн далааһыннаахтык, үөрүү-көтүү аргыстаах ытыллар буолбуттара. Үлэ-хамнас даҕаны эргиччи өрө күүрүүлээхтик барара».

Мин аҕам дойдутун кырдыаҕас дьонун ахтыларыттан, II Хомустаахха сэрии бүтэр сылыгар маҕнайгы ыһыах хайдах ытыллыбытын туһунан кэпсиэм.

Чахчы сахалыы ыһыах ыһыллыбыта ырааппыт буолан, II Хомустаах ахтыбыттан 4-5 киһилээх делегация Суоттуга ыһыах буоларын истэн, онтон уопут ыла (ол иһигэр аҕам таайа, 1943 с. сорииттэн бааһыран төннөн кэлбит Протопопов Афанасий Андреевич, Гоголев Филипп — Силипчээн Ойуун барыттар).

Суоттуга тийбит дьону улахан балаҕанна хонуктуу түһэрэллэр. Хонон, сарсыныгар ыһыахха тийээлэр. Биэр убаастыыр кырдыаҕастара тойук туойан, алгыс этэн ыһыаҕы ыһарга үрүн айыылартан көнөл көрдөһөн түөрэх ыһар. Бастакы ыһыахтарыгар түөрэх умса түһэр. Мустубут дьон соһуйан ах барар. Онуоха алгысчыт кырдыаҕас: «Туора дойду киһитэ, атын дойду ааттааҕа туорайдаһа турбуккун, үөһэттэн тимир атаранан хара ыаргыны баттары ыһаргыраа», — диэн кимиэхэ туһаайыллыбыта биллибэт тыллары санаарар. Онтон алҕаан баран иккиннэри ыһар. Түөрөҕө эмиз умса түһэр. Бу сырыыга чочумча саһата суох умса көрөн турда уонна саһалаах буолла: «Дьон-сэргэ ыһыахтаары, үөрэн-көтөн сүпсүгүрэн кэлбит күннэрин хараардыма, мэйһидээм», — диэн көрдөһүү былаастаан саһарда.

Ыһыахха кэлбит дьон өйдөөбөтөхтүү бэйэ-бэйэлэрин көрүстүлэр. Биһиги дьоммут ортолоругар Силипчээн соһуйбута буола турда: «Ити кимиэхэ санардай, тугу-тугу туойар?». Алгысчыт түөрөҕү үсүһүн ыһарыта түөрэх, дьэ, тигэрэ түстэ, дьон-сэргэ уруйдаан сэргэхсийэ түстүлэр. Ыһыах көрөн ортотунан этэнгэ ааспыта. Биһиги дьоммут ыһыах кэнииттэн балаҕанна төннөн кэлэн хоммуттара. Онно атын нэһилиэк дьонно эмиз бааллара. Олортон биридэстэрэ саппыйаах табах таһааран табахтаан, барардыы онгостубута. Биһиги дьоммут табах диэни көрбөтөхтөрө ырааппыт буолан, биэр ууруу табах көрдүүлэр. Онуоха анараа киһилэрэ: «Ыһыах дьонун барытын табаһынан хааччылар кыаҕа суох киһибин», — диэн баран саппыйатын сиэбигэр уктан, ыңгырын ылан тахсардыы онгостор. Түгэххэ кэтэх тардыстан сытар Силипчээн: «Ок, дьэ кытаанах киһи доҕоор, биэр ууруу табахтан көнөммүтэ тугун сүрэй?» — диэн соһуйа сытта. Айанньыт ыңгырын кыбынан тахан барда. Сотору буолаат, Силипчээн наадатыгар таһырдыа таҕыста. Онтон, дьэ, уруйдаан-айхаллаан кириэн кэллэ: «Айаххытыгар бааттаах уолаттар эбикит, киһигит табахтаах саппыйатын түһэрэн кэбиспит. Бэйэтэ номно ырааппыт, суола сойбут», — диэт, остуолга саппыйалаах табаҕы «сарк» гына ыһарта. Кини бэйэтэ табахтаабат этэ.

Бу Силипчээн диэн ким этэй? Биһиги дьоммут делегацияҕа Силипчээн мэнэҕэ ылбатахтара. Ол курдук Силипчээн урут-уруккуттан кистэлэнгинэн улахан ойуун буолара биллэрэ. Кини уруккутун туһунан араас номохтор норуот ортотугар өрүү кэпсэнэллэрэ. Олортон биридэстэрэ манньк.

Оҕо сылдьан биридэ күһүнү улахан мунхаҕа сылдыбыт. Манна алаас-алаас аайыттан элбэх киһи кыттыбыт. Үчүгэйдик бултуубуттар, сылдыбыт бары балайда өлүүгэ тиксэн үөрэ-көтө тарҕаспыттар. Силипчээн балыгын сүгэн дьийтигэр сатыы айаннаабыт. Дьийтэ икки алаас нөнүө баара. Балайда тэйбитин кэннэ сыарҕалаах аттаах дьон ситэллэр да «бу оҕо сатыы иһэр» диэн тохтообокко, саатар балыгын ылбакка ааһа көтүтэллэр. Лаппа харанарыта Силипчээн бастакы алаас ыалгыгар кэлэр. Ситэнааспыт ата сэргээбэ бааллан сойо турара. Силипчээн кирибитигэр ыаллара оҕо диэн сэни көрөн, оһох кэнигэр нөк сон быраан биридилэр. Сотору күөс буһан, ыаллара аһыллалар. Силипчээн ыңгыраттар. Ол аһы оһорон, баар-суох мааны атаахтар кыыстар унуохха харан тыын былдыһан хардыргыыр. Ыксаан кыайан быһыа суох буолан ойуун ыңгырара түүннэри аттаах киһини ытталлар.

Түүн ортото ойууну аҕалаллар. Кырдыаҕас көмүлүк иннигэр дүңүрүү, кыһааннаах таһаһын куурда уурда. Бэйэтэ оһох иннигэр тугу эрэ иһиллээбиттии чочумча оһордо, онтон эмискэ чинэри гынаат: «Кэбис, мин мантан бардым, манна мииннээҕэр улахан киһи баар, киниттэн көрдөһүн!» — диэт, таһырдыаны былдыста. Дьийлээх баай киһи буолан, хас да хамначчыттарын мунһан көрөр да, кими даҕаны уорбалыы санаабат. Биридэ өйдөөн көрбүтэ оһох кэнииттэн сүрдээх сытыы харахтар баттары көрөллөр кинини. Онтон, дьэ, маарынны уоллара киһиттэн таһынан сытыы уоттаах харахтааһын таба көрөн киниттэн көрдөһөллөр: «Дьэ, тукаам, эн буолларгын көмөлөс, абыраа!». Уол ааттаһыннара барбакка тутта кыыска баран, умса баттаан, сүннүн оборор курдук гынар. Кыыс тутта тыһынара чэпчиир. Онтон сотору туох да буолбатаһын курдук холкутук кэпсэтэн барар. Уолу оронго көһөрөн, тото аһатан ситэн хоннороллор. Сарсыныгар эттээн, балыктаан дьийтигэр илдьэн биэрэллэр. Онтон ыла, дьэ, кини Силипчээн ойуун диэн аатынан биллибитэ. Революция буолтун да кэннэ кини кистээн дьону эмиир үһү уонна сүөһүнү киниэхэ эрэ атталалара үһү.

Онтон, дьэ, ыһыахпытыгар төннөбүт. Колхозы бырабылыанньата быһаарытынан ыһыах Матаппа алааһыгар буолар буолбут. Бу алаас бэйэтэ эмиз өс-

туоруйалаах эбит. Ол манньк. Былыр атын улуус нэһилиэгиттэн биэр баай ыал кыһа кэргэн сүктэн, баайын-дуолун тизнэн, хамначчыт арыалдыттардаах айаннаан иһэн Матаппаҕа кирибиттэр. Кириэт кыыс хотун Матаппаны сэни көрбүт уонна: «Тийэн иһэр түүлээхпин тэлгии ыһахтаһына киһи үктэнэр сирэ хаалыа суох дии, бу аатырдыбыт аҕай алаастара?!» — диэн саналаах буолбут. Ол да буоллар бу алаастарыгар ойуур саҕатыгар хонордуу тохтообуттар. Онтон сарсыарда өлбүт кыһы булбуттар. Кыһы өлбүт сиригэр баайын-дуолун кытары көмөллөр. Бу сири «Кыыс унуоҕа» диэн биллэрин да ааттыллар.

Дьэ, бу алаас көнө ньуурдаах хонуутугар ыһыах сири бэлэмнээбиттэр уонна алгысчытынан Силипчээн кырдыаҕаһы көрдөһөллөр. Кырдыаҕастара усулуобуйа туруорар — испиригэ алгыбын диэн. Ол саһана бу астар олус күндү эбит. Бөһүөлөккэ бэйэтигэр арыгы суох буолан тыһылаах киһини Граф Бизергэр ыһыттылар. Онгостон-тэринэн, дьон балайда мустубутун кэннэ ыһыахтарын саҕалаабыттар. Алгысчыт трибунаҕа тахан ыһыаҕы аһар тойуун тардан кэбиһэр. Силипчээн алгыһын туойар кэмигэр бэрт дьикиттик туттара-хаптара. Кини чэпчэки баҕайытык бэдьэрэнгэн ыла. Ол кэмгэ трибуна анынгар нэһилиэк биэр тэбэнэттэх киһитэ ону үтүктэ турбут. Ону көрөн сорох дьон күлсэ оһорбуттар. Онуоха Силипчээн трибунааттан аллара өһөйөн көрбүт уонна мүчүк гыммыт уонна сиртэн-уоттан көрдөһөрө өссө иччилэнэргэ дылы буолбут.

Биридэ өйдөөн көрбүттэрэ били үтүктэ турбут киһилэрэ тийһэ тиийгэр ыһыах буолуор дылы ыбылы тонмут, дьигиһийэ-дьигиһийэ өрө эскири турар эбит. Аттыгар турбут мин аҕам таайа Афанасий Андреевич ону көрөөт, эмиз тонгон кириэн барбыт. Хаҕа, ол кэмгэ: «Ньукулай иһээр!», — диэн ханы иһилибит. Ньукулай диэн били испиир ыла барбыт киһилэрэ ыңгыр атынан бу тийэн кэлбит. Дьэ, ол кэнииттэн барыта орун-оннугар түһэн ыһыах аһыллар церемонията этэнгэ түмүктэнэр.

Мустубут дьон-сэргэ сыалаах сылы этэ сизэн, кымыс иһэн, оонньоон-көрүлээн, күрэхтэһэн дуоһуя сыһыаналлар.

Өтөрүнэн ыһыах буолбатах буолан бу сэри бүтэһик сылыгар буолбут бырааһыннык дьон санаатын олус көтөхпүтэ уонна бу үөрүүлээх күнү ыһыахха сылдыбыт дьон ымпыгарчымыгыгар тийэ өр кэмгэ өйдүү-саныы, кэпси сылдыбыттары.

Кристина КОЛЕСОВА,
Хамаҕатта саха-французскай лицейин 9-с кылааһын үөрэнээччигэ

Хомус VII норуоттар икки ардыларынааҕы фестиваль-конгресин көрсө

Нам улууһугар Новиков Илья Васильевичи билбэт киһи суоҕа буолуо. Кини дэгиттэр дьобурдаах, туохха барытыгар сатабыллаах, улахан талааннаах буолан ылсан үлэлээбит үлэтэ барыта уурбут-тушпун курдук үчүгэй оҕоһуулаах, ситэриллибит-хоторуллубут буолар. Ити дьобур, талаан төрөппүттэриттэн бэриллибитэ сарбаҕа суох.

Илья Васильевич аҕата Новиков Василий Григорьевич Амматтан төрүттээҕэ, Хаҕалас, Өймөкөөн, Таатта, Нам улуустарыгар бухгалтерын ситиһилээхтик үлэлээбитэ. Ийэтэ Винокурова Матрена Варфоломеевна Өймөкөөнтөн төрүттээҕэ, бу ыаллар 5 оҕолоох этилэр, ол иһин ийэлэрэ оҕолорун, дьийтэн-уотун көрөн оһорор. Ылдыа үһүс оҕонун күн сирин көрбүтэ. Кини кыра эрдэгиттэн аҕатын батыһа сылдьан кини тугу гынарын үтүктэн ону-маны тонсуяа, уһана сылдьара.

1971-72 үөрэх сылларыгар, 8-с кылаас кэнииттэн 2 N-дээх СПТУ-га үс сыллаах механиктар курстара аһыллар диэбиттэригэр, онно кириэн үөрэммитэ. Училище уопсайыгар уолаттар кыра быһах, биһилээх, онтон бэйэ-бэйэлэриттэн үөрэнэн хомус онорор буолбуттар. Илья Васильевич үс хомуһу онорон баран, ылыстахха өссө үчүгэйдик онгоруохха сөп эбит дьэн эрэллээх санаа кириэн, хомуһу онорорго ылсан барбыта. Өссө оскуола үөрэнэ сылдьан, табаарыһын Николаев Толя хомуһу тардарын истэн, кини дьикти

КЭСКИЛЛЭЭХ ХОМУС УУҔА

музыкатын дууһатынан ылынан, хомус дьүрүһүэй тыаһыгар абылаһыт. Былыр-былыргыттан үгэс буолбут сахалыы быһыылаах хомуһу онорорго улахан болҕомтотун уурар уонна оннук хомустары кыайа-хото тутан онорор. Кини хомустара тыллара сымнаҕас, тыастара нарын-намчы, тыһынара үһүн буолан ордук сахалыы сыһыа тардыыга этигэн буолаллар. Ол курдук, 1992 сыллаахха НПК-ҕа Николай Евсеевич Жирков студенттарын ансамблын хомусчуттарыгар уон хомуһу сакаастаан атыыласпыт. Хамаҕатта орто оскуолатыгар Егор Михайлович Фефанов хомусчуттар ансамблларын тэрийэн, балаҕа ситиһилээхтик үлэлээбит кэмигэр ансамблыгар Илья Васильевич хомустарын сөбүлээн атыылаһара.

Илья Васильевичка үгэс биллиилээх хомусчуттар, чинчийээччилэр кини хомуһун биһирээн, кэлэн көрөн-истэн бараллара. Виртуоз хомусчут Петр Петрович Огогоев Намга кэлэ сылдьан, киниттэн бэрт элбэх хомуһу онорторон атыыласпыта. Японияттан сылдьар хомуһу чинчийээччи Лео Татагава Намга кэлэн мин хомуһу музейыгар сылдыбыта, Японияҕа таһаартарар «Хомус» сурунаалын уонна дьоппуннар муккури хомустарын бэлэхтээбитэ. Илья Васильевичка сылдьан Лео кини хайдах уһанарын көрөн сүрдээһин хайҕаабыта уонна уһанар набор бэлэхтээбитэ. Ылдыа киниэхэ хомус бэлэхтээбитэ. Кэлин Лео Татагава виртуоз хомусчут С.С. Шишигини кэлэ сылдыбыттары, өйдөбүнүк хаартыскаҕа түспүттэрэ уонна бэлэхтээбит наборун уһанарыгар хайдах туһанарын көрдөрбүтүн олус астыммыт этэ. Лео үстэ кэлэн кэпсэтэн-ипсэтэн барбыта уонна уһанарын хаартыскаҕа түһэрбитэ.

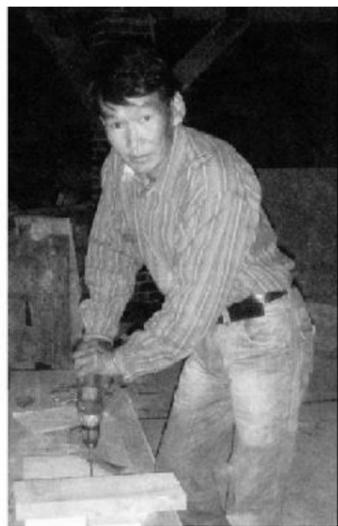
1997 с. Норвегияҕа аан дойдутааҕы хомус фестивалыгар Намтан ону буолан бара сылдыбыттыт. Араас омок хомустарын атыыласпытым, атастаспытым. Бэйэбэр сахалыы былыргы хомустар бааллара, олору хороупкаҕа уга сылдьан оҕолорго, оскуолаҕа ыалдыттар кэллэхтэринэ көрдөрөр этим. Ону оскуола директора Валерий Ефремович Егоров көрөн баран оскуолаҕа хомус музейын тэрийэргэ этии киллэрбитэ уонна музей хоһун сахалыы оһуордаан-бичиктээн онорторбута. «Мусту матырыйаалларын, хомустарын сааһылаан, түмэн уурталаа», — диэбитэ. Онон 1997 с. сэттин 19 күнүгэр музей үөрүүлээхтик арыллыбыт. Манна хомус киһини президент Иван Егорович Алексеев — Хомус Уйбаан, кырдыаҕас хомус ууһа Михаил Васильевич Дьяковскай эвэрдэлээбиттэрэ, ССРС культураны туйгуна Д.И. Кривошапкин алҕаабыта. Хомус ууһа — Хоһуун Хотуоһап Иннокентий Никитич Готовцев кистэлэн удьурхайтан оҕоһуллубут аһыллар хаппахтаах хомуһу бэлэхтээбитэ. Манна Илья Васильевич ыалдыттаабыта уонна сахалыы оһуордаах хаалаах этигэн хомуһун бэлэхтээбитэ. Онон кинилэргэ өйбүл буолбуттарыгар махталым улахан.

Илья Васильевич хомус уустарын быыстапкатыгар үстэ кытыбыта. Мэнэ-Хаҕалас Бэдьимэтигэр уус күрээт кыттыһыны ылан, элбэи эрэннэрэр «Кэскиллээх хомус ууһа» диэн номинациялаах грамота ылбыта. Быйыл сайын аан дойдутааҕы хомус киһинигэр кириэн, хомустарын көрдөрөн, бэс ыйын 22 күнүттэн 27 күнүгэр диэри буолар «Хомус (trump) аан дойду культураны эйгэтигэр» VII норуоттар икки ардыларынааҕы фестиваль-конгресыгар аан дойдутааҕы хомусчуттар конкурстарыгар кыттар чиескэ тигистэ.

А.Е.ГУЛЯЕВА,
хомусчут-импровизатор, норуот үөрэтиригитин туйгуна,
«Саха-Азия оҕолоро» фонда стипендиата,
Учууталлар учууталлара, педагогическай үлэ ветерана

Саха сатабатаҕа суох...

Мас ууһа Иван Петрович сана дьизэ туттар, олох онгостор дьонго бэйэтин сүбэлэрин биэрэр:

Аан бастаан учаастагы былаанныыр наада. Ол курдук кы-

Тыа сиригэр шлакоблогунан да туттуохха сөп. Ол ээрэри цементтээххэ, сыбыахха, испиэскэлиэххэ, ититэр матырыйааллары туттуохха наада. Онон мас дьизэтээбэр сыаната ыарыыр. Аныгы үйэбэ пенобетонунан туттар буолдулар.

Аныгы тутуу матырыйааллара, биллэн турар, сыаналаахтара хаачыстыба өттүнэн үчүгэйдэр. Металлочерепица шифердээбэр ордук. Ондулин — төрдө рубероид, онон күн уотугар сылыһан сымныыр. Кырыыһа үрдүгэр тахсан сүүрө сылдыбатахха, син туруон сөп. Кырыыһа маһын элбэх гынар ордук.

Дьизэ тас өттүттэн киэргэтигин лобзигынан, фрезанан туттан онгоруохха сөп. Наһаа элбэх оһуора суох, ол онугар киһи хараҕар бырабыллар буолуохтаахтар. Мунуктара, ыпсыыта көнө буоллабына, туохтааҕар да тупсаҕай, кыраһыабай көстүүлэнэр. Балдыт дьизэ, уһаайба, олбуор хайдаҕыттан хаһаайын туох киһитин быһаарар, киһиэхэ сыһыана онтон тутулуктаах буолуон сөп.

Дьизэ ис барааныгар киирдэххэ, мас бэйэтинэн турара үчүгэйдик көстөр. Билигин со-

мэйдээн онгоруохха наада. Бастаан турар сириттэн саҕаланар. Үөһэттэн түһэр үктэллэрин үрдүгэ 15-18 см буолуохтаах, онтон үрдүк буоллабына, тахсарга-түһэргэ ыарахан. Туорайдарын, киэргэлмастарын (бала-синаны) токарнай станокка чочуйан онгоруохха сөп. 45 кыраадыстан туруорута суох.

Дьизэ ис өттүгэр, миэбэли онгорорго кытаанах, уустук да буоллар, тиити ордоробун. Киһи бөҕөтүн, сааһын (текстуратын), үйэлээгин, кытаанаҕын, аңгардас Сахабыт сирин тыйыс айылҕатыгар үүнэн силигилээн тахсыбытын иһин.

Миэбэлгэ билигин ламинированнай ДСП туттуллар. Кытайдар да киэнэ баар. Саамай үчүгэй ДСП Санкт-Петербурган кэлэр. Бу матырыйаал көстүүтэ үчүгэй. Остуолу, олоппону, оронун ким барыта онгоруон сөп. Туорайдаах остуоллары, ыскамайкалары онгорор улахан уустуга суох. Арай иһит ыскаабыгар үлэтэ элбэх, щиттэри килийдээн онгорор буолан, элбэх матырыйаалбарар, сыаната ыарыыр.

Мин төгүрүк, ньолбуһах, төгүрүк аңара буолар гына остуолу онгоробун. Сирэйэ щиттэ-

Минньигэстик аһаан!

АһЫЫ ОБУРСУ ТУҢАЛААХ

Сорох оҕурсу тоҕо аһы амтаннаабын элбэх киһи интэриэһир-гиир буолуохтаах.

Оҕурсу аһы амтаны кукурбитадин диэн үүнээйи табыҕаа суох усулуобуйага үүнэн ээрин туоһулуур уонна онтон харыстыыр вещество бизэрэр. Бу вещество үөскээһинэ оҕурсу киирэр күн уотуттан, минеральной аһылыгыттан уонна уу кутууттан тутулук-

танар. Глюкозид кукурбитадин үүнээйи сайдарыгар улахан туһалааҕыттан ураты өссө эмтээх. Аһы амтан оҕурсу тахсыбыт куһаҕан опухоль утары барар. Холобура, Кытайга эмкэ диэн анаан, аһы оҕурсуну үүннэрэллэр.

Оҕурсу аһы амтаннаамматын курдук, 15 чаас күн уота тыгар, 60% сиктээх, баай азоттаах, арыый күлүктээх аһаҕас сиргэ үүннэриэхтээххин. Күн уота 15 чаастан 12 чааска дылы аччаатабына, аһы амтан биллэ улаатар.

Биир суорт оҕурсу наар аһы амтаннаах буолуон сөп. Тоҕо диэтэххэ, дьонго, аймахха хаанынан бэриллэрин курдук, оҕурсу аһы амтана эмиэ бэриллэр дииллэр.

Аһы оҕурсуну 3 группа араараллар. Маннайгыга, оҕурсу сэбирдэбэ, сүүн ото аһы буолар. Иккискэ, силиһэ уонна аһа, үһүскэ — аһы амтан суох буолар.

Билигин кэмнэ аһы амтана суох оҕурсу элбэх арааһа үүннэрилиннэ: Левина, Клавдия, Бизнес, Взгляд, Сантана, Отелло, Зодиак 499, Регия, Родничок, Водолей, Единство, Электрон, Береговой, Парижская корнишон, Альянс, Талисман, Пасадена суортара киирэллэр.

УТАҒЫ ХАННАРАР МИИН

Сырылас куйааска ардыгар, киһи мээһэ ууга, чэйгэ утаҕын ханнарбат, топпот. Бүгүн эһиэхэ анаан бэлэмнээбит рецептэригинэн тоҕо-хана аһааххыт, сүрэххитин-быаргытын сөрүүкэтиэххит.

ПОМИДОРАН МИИН:

3-4 буспуг помидору 4 чааска арааран, сизмэтин хостоон баран, түөрт мунуктуу кырбаан. Онтон икки ньулуун биэрэһи лапсалы быһын. Орто кээмэйдээх оҕурсуну хаҕыттан ыраастаан, устатынан уһун синньигэстик быһыталаан, сизмэтин ылан баран мээкэтин илдьиритин.

1 литэрэ томат уутун (сок) 350 г сыыры кытта булкуйан, көрөн туустуугут уонна 2 чаас кэрингэ холодильникка уураҕыт. Тымный-быт убаҕаһы тэриэлкэлэргэ кутан, үрдүгэр кырбаастаммыт оҕуруоккут аһын уурун. Бэйэҕит көрөн хара биэрэс эбиэххитин сөп.

МОРКУОПТАН-АПЕЛЬСИНАН ПЮРЕ-МИИН:

3 моркуобу ыраастаан баран, улахан соҕус гына кырбаастаан. Биир луугу кыра гына быһан, моркуобу кытта мас арыгытыгар ыһааран ылын. Ол кэннэ кыра соҕус уокка 2 ыстакаан куурусса миинин кутан баран, 20 мүн. оргутун. Сойбутун кэннэ оҕуруот аһын илдьиритэ түһүн.

Икки апельсинтан биерин уутун ыган ылаҕыт уонна иккис апельсингытын ыраастаан, долькаларыттан хаһын ылан, кыра гына кырбаан. Бэлэм мииннитигэр апельсингыт уутун кутаҕыт, сөбүгэр сүөгэй уонна укроп эбиллэр. Түмүккэ, туустуугут уонна апельсингытын кутан кэбиһэҕит.

Балаһаны бэлэмнээтэ И. Иванов «Илгэ» сурунаал 2006 с. 2 N-тэн

ДЬИЭНИ СИТЭРЭН-ХОТОРОН ОНОСТУН

рата 50 сыл иһинэн көрөн, ханна туох тутуу туруохтааҕын быһаарабыт.

Киһи ахсааныттан көрөн, дьизэ төһө улахан буолуохтааҕын былаанныгыт. Хотон көстүүлээх сиргэ турара сатамат.

Тутуу маһыттан саамай ордуктара тиит буолар. Бэс мас, буруус итиини улахан туппаттар. Онон тыал, тымныы кэбэс киирбэт гына, онго быһыллыбыт бэрэбинэни үрүт үрдүгэр уурдахха ордук.

рохтор сылаас буоллун диэн араас матырыйаалларын бүрүйдүлэр. Онон ордук экологической өттүнэн буортута суох матырыйаал туттулуохтаах. Стекловата, изовер быһыллаах буолаллар.

Дьизэ киэн-куон буоллабына, салгына ыраас. Үрдүгэ 2,70-3,00 м табыгастаах. Саамай дьизэни киэргэтэр — кирилик. Кирилик онгорор балаҕа уустук. Кылаабынайа, үктэллэрин үчүгэйдик ыпсарыахтааххыт. Эрдэттэн ааҕан-суоттаан, кээ-

ри килийдээн, атаҕа бурууһу чочуйан, эмиэ килийдээн оҕоһулар. Билигин үчүгэй инструмент элбэх, ордук «Бош», «Макита» фирмалар киэнэ.

Уопсайынан, дьизэ ис өттө, таһа да тупсаҕай, олоорго табыгастаах буолуохтаах. Оноуоха саамай кылаабынайа — ситэрэн-хоторон, үйэлээх гына, кичэйэн онгоруу.

Эриэккэс эйгэбэ олоруоххун баҕардаххына...

Бу дьизэни даача да, кыһыгы да дьизэ курдук туттуохха сөп. Барыта хаһаайын сатабылыттан, кыаҕыттан тутулуктаах.

Көрөргүт курдук, дьизэ тас өттө бэрэбинэбэ майгыныгыр маһынан онгоһуллубут. Кырыыһата — сымнаҕас черепица. Бу дьизэ эриэккэс көстүүтүнэн үс өттүттэн тахсар мансаардалааҕа буолар.

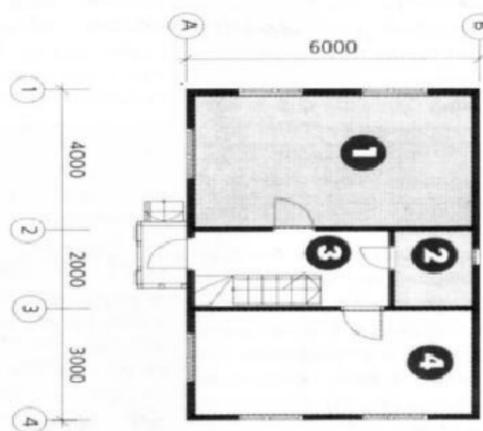
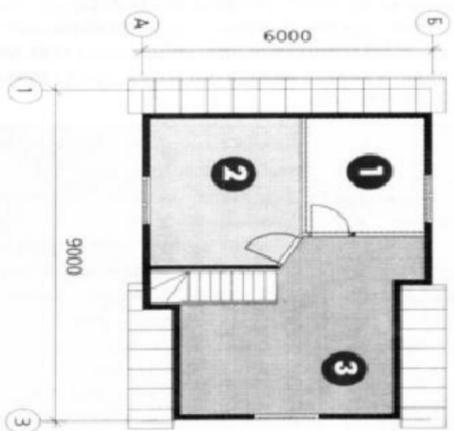
Тутуу ылар иэнэ 57,5 кв.м., дьизэ ис иэнэ 90,6 кв. м. Бастагы этээскэ саала хоһо (20,37 кв.м.), утары киэн-куон куукуна. Икки хоһу 8 кв.м аан хос (кыракый туалет хостоох) уонна иккис этээскэ тахсар киирилик араарар.

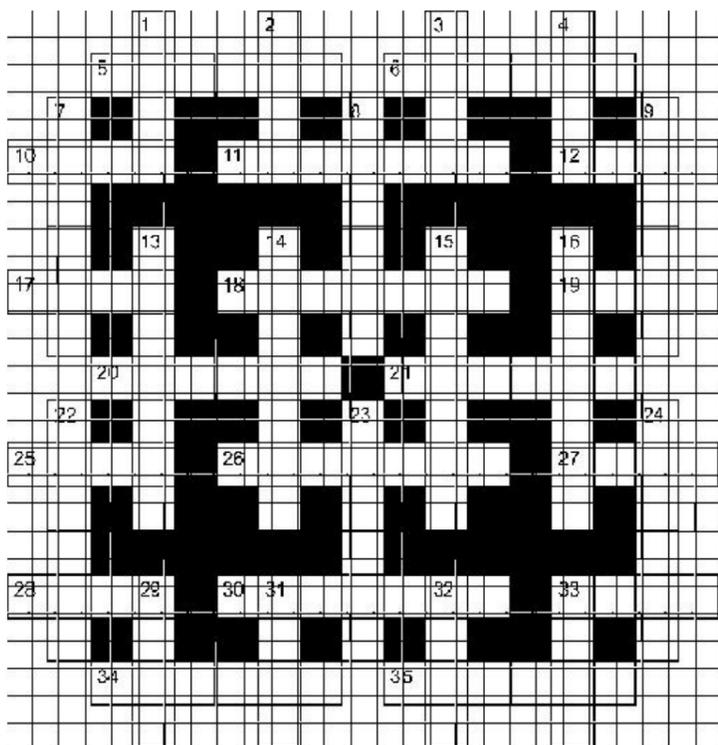
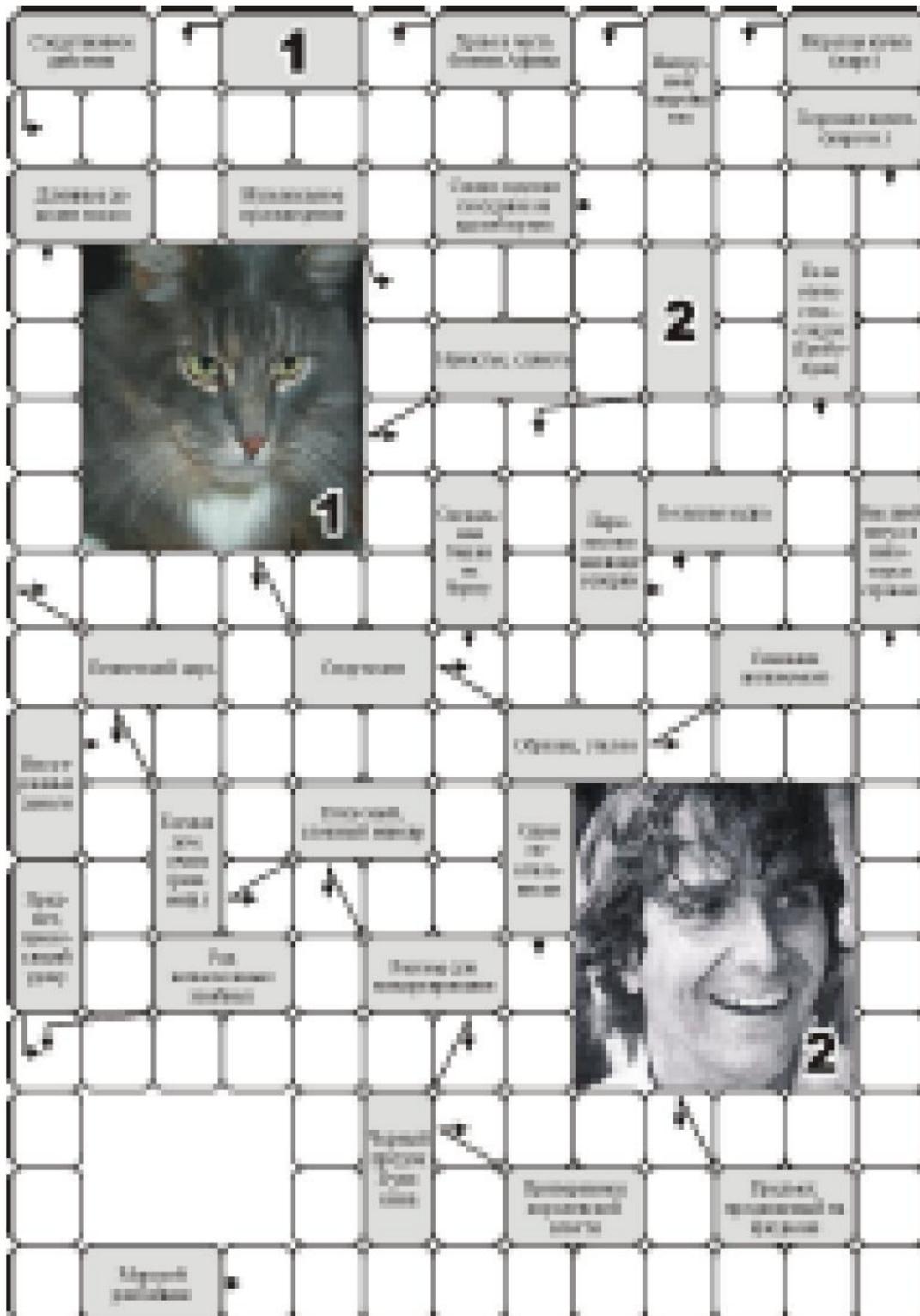
Мансаарда икки утууар хостоох (8,37 уонна 12,34 кв.м). Саалатын иэнэ 20-чэ кв.м.

Бастагы этээс:
1 — саала хос, 20,37 кв.м.
2 — санузел, 3,79 кв.м.
3 — аан хос, 8,43 кв.м.
4 — куукуна, 16,24 кв.м.

Иккис этээс:
1 — утууар хос, 8,37 кв.м.
2 — утууар хос, 12,34 кв.м.
3 — аан хос, 20,81 кв.м.

По горизонтали:

5. Кто вечно чем-то недоволен и выказывает своё недовольство вслух? 6. Какая плотная бумага является ценной для чертёжника? 10. "Сиденьё", изготовленное дровосеком 11. Механизмы, совершенствуемые прогрессом 12. Что раскрыл волк при виде бабушки Красной Шапочки? 17. Телодвижение, которое дополняет речь 18. Площадка на паруснике, с которой бросали ручной лаг 19. Городской запасник овощей на зиму 20. Какое помещение может быть живым или красным? 21. Тонкая хлопчатобумажная ткань, сходная с полотном 25. Она всегда завывает спекулянт 26. В советское время лучший контролёр в городском транспорте, согласно надписям в салоне 27. Кто у оленей обладает идеальной "фигурой"? 28. Приправа к осетрине горячего копчения 30. Какой мужчина искренне говорит комплименты только своей жене? 33. Герой наших анекдотов - тёщин оппонент 34. Его клюв - крючком, когти остры, размах крыльев достигает 1,5 метра 35. Дядя, на котором весь дом держится.

По вертикали:

1. Время суток длиной в полгода на полюсе 2. Приём в борьбе, укладывающий противника на обе лопатки 3. Он может засветить в глаз пловцу к берегу моря 4. Вечная вина простодушного - в ее же анаграмме. В какой из трёх? 7. Стержень для "царапанья" на деталях 8. Советский конструктор ракетно-космической техники, академик 9. Мелочная ссора, мелкая интрига, сплетни, дрязи 13. Травма духовного происхождения 14. Какой гриб народная медицина рекомендует как наружное средство при ревматизме и нарывах? 15. Большая тройка по истории Первой мировой 16. Самый крутой бандит в фильме Владимира Мотыля "Белое солнце пустыни" 22. Старший или средний сын по отношению к Царевне Лягушке 23. Углубление на потолке или внутренней поверхности арки, свода 24. Что заполняют, рассказывая о себе? 29. Корочка, хрустящая под ногами лыжника 31. Нотный знак, заставляющий повышать звук на полутон 32. Какая постройка пугает вместе со степными кочевниками? 33. Каждый из предметов, выставляемых напоказ прохожими в дождливую погоду.

Новый русский рассказывает сказку маленькому сыну:

- И вот сел Колобок в свой шестисотый «мерс» и уехал от бабушки с дедушкой...
Сын спрашивает:
- Он же без рук, без ног - чем же он управлял?
- Чем управлял? Кто его знает, например - каким-нибудь банком!

Отец и мать вечером уходят в гости и говорят сыну:
- Остаешься один. Ни за что не открывай книжный шкаф. Ни за что не залезай на верхнюю полку. Ни за что не бери книгу в черной обложке. Ни за что не читай с пятой до сто пятой страницы...
Вернулись... Смотрят - не помогло, не слушал сын их слов. Как сидел за компьютером, так и сидит.

- Официант, почему вы подаете все блюда остывшими?
- Вы заказали водку, винегрет, холодец и мороженое. Что именно подогреть?

- На что живешь?
- Я пишу.
- Ты стал журналистом?
- Нет. Я пишу отцу, чтобы он выслал мне деньги.
- Папа, я не поеду больше с тобой кататься на санках!
- Хватит нить, вези, давай!

Разговор двух психов в палате:
- Бонапарт, тебе понрави-

лась книга, которую я вчера тебе подарил?
- Ага, шикарная и интригующая... только чего-то много действующих лиц.
Санитар недовольно:
- Эй, психи! Верните городской телефонный справочник!

Звонок в техподдержку:
- У меня гугл не открывается...
- Лампочка на модеме горит?
- Да. Только это не лампочка, а тиристорный светодиод.
- Гм... Да, пожалуй, проблемы на нашей стороне...

Супруги осыпают друг друга отборной бранью. Внезапно в дверь их квартиры стучится соседский мальчик:
- Извините, папа просил узнать, по какому каналу идет такая интересная передача?

В аптеке:
- Девушка, дайте, пожалуйста, таблетки для похудения.
- Женщина, я 5 минут назад продала вам 10 пачек!
- Я не наелась...

- Поверь мне, Люся, это средство от насморка очень хорошее. Я им уже целый год пользуюсь почти каждый день...

- А как вы догадались, что я директор кирпичного завода?
- Да по лицу!!!

- Что такое естественный отбор?
- Это когда жена отбирает у мужа его зарплату.

- Видите ли, больной, вам надо непременно похудеть! Какой у вас был минимальный вес?
- 3 килограмма 200 грамм, доктор.

Лучше и быстрее всего человек засыпает после срабатывания будильника...

Пошёл платить за интернет. Заодно сходил на работу.

Ф	И	Н	А	Л	П	Я	Т	К	А	По горизонтали: 5. Кюстин. 6. Пароль. 10. Ниша. 11. Макуutti. 12. Даль. 17. Буёк. 18. Гринвич. 19. Пакт. 20. Фильтр. 21. Ствири. 25. Жаба. 26. Грузило. 27. Нега. 28. Рекс. 30. Плутонг. 33. Джин. 34. Насест. 35. Алтарь. По вертикали: 1. Дюма. 2. Лира. 3. Ватт. 4. След. 7. Цитрус. 8. Ругань. 9. Планка. 13. Скрипач. 14. Вратарь. 15. Чистюля. 16. Операнд. 22. Галлей. 23. Узость. 24. Агутин. 29. Стая. 31. Ласт. 32. Ноль. 33. Дыра.
Н	Е	Г	Л	И	Н	К	А		П	
Р	И	М	А	Т	Н				Н	
Т	Я	Г	К	Е	П	И	Л		Е	
Д	А	Н	К	О	З	Б	О			
К					А	И	П			
П	Р	А	Д	Е	Д	Л	А	С	К	
Р	А	И	Б	Ш	И	О				
О	Р	Е	И	Д	Я	Ш	И	Н		
Т		С	О	С	Н	А	С			
Е		К	С	Х	И	М	А			
Ж		О	Э	Н	В					
Е		Н	Р	Е	Н	О				
	П	Е	В	И	Ц	А	К	И	Й	

	02.07	03.07	04.07	05.07	06.07	07.07	08.07
Намцы	СБ	ВС	ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ
Облачность							
Осадки							
Температура днем °С	+22°	+22°	+25°	+26°	+25°	+28°	+31°
Температура ночью °С	+10°	+9°	+12°	+13°	+14°	+17°	+18°
Давл. мм рт.ст.	746	746	744	742	741	741	744
Влажность %	42	56	31	36	43	39	38
Ветер м/сек							
Комфорт °С	+21	+20	+24	+24	+24	+26	+29

ЫҢҮРЭХ ТЫПТАР

Убаастабыллаах коллагабытын, Саха республикатын профессиональной үөрэхтээһинин туйгуунун **НОВГОРДОВ ВЛАДИМИР СОФРОНОВИЧ** үйэ агардаах үбүлүөйүнэн итиитик-истинник эбэрдэлибит!

Баҕарабыт хагдарыйбат хатын ыйаахтаах, чиргэл доруобуйаны, үһүн-киэн үрдүк санааны, таһаарылаах үлэнг мэлдьи түмүктээх буоларыгар. Баҕарабыт Эийэхэ, дьизэ кэргэнгэр байылат дьоллоох олоҕу, дьулууру, дьолу-соргуну!

И.С. Гаврильев аат. 1 N-дээх НОПО администратсията, профкома

Уважаемому коллегу, учителя технологии, председателя профкома школы **ИВАНОВУ ИРАИДУ НИКОЛАЕВНУ** поздравляем с 50-летним юбилеем!

В этот радостный день посвящаем Вам слова уважения и благодарности за Ваш неустанный труд, за добро, которое Вы несете день ото дня своим ученикам. Мы ценим в Вас оптимизм, отзывчивость, доброжелательность. Желаем Вам доброго здоровья, дальнейшего творческого подъема, большого счастья!

Пусть в праздник этот станет на душе светлее
И будет много поздравлений и цветов,
Улыбок радостных и благодарных слов
И жизнь вся будет полной ярких дней!

Администрация, профком НСШ N 1 им. И.С. Гаврильева

Күн сириин көрдөрбүт күн күбэй ийэбитин, эйэбэс эбээбитин, үлэ ветеранын **ЕВДОКИЯ ХРИСТОФОРОВНА ОХЛОПКОВАНА** 75 сааскын туолбут кэрэ-бэлиэ күнүнүн истинник эбэрдэлибит!

Эн кыра сааскар ийэн олохтон туораан, аҕан сэрии толоонуттан төннүбөккэ эрдэ тулаайах хаалан эрэйдээхтик оҕо сааһын ааспыт. Кыра сааскыттан холкуос үлэтигэр эриллэн улааппытын. Сэрии, сут-кураан сылларыгар аас-туор, ачык олоҕу билбитин, соҕотох хаалан өтөх төнүргөнэ, сурт кэриэһэ буолар аналаммытын. Үөрэнэн, үлэлээн биһиги аҕабытынан Евтропий Спиридоновичтын ыал буолан алта оҕону иитэн, үөрөттөрөн, чөл олохтоох дьизэ кэргэнгэ улаатыннан олоххо актыбынай көрүүлэх дьон онортообуктугар барҕа махталбытын тиэрдэбит уонна эһигитэн холобур ылабыт.

Баҕарабыт күндү киһибитигэр кырдырга кыайтарбакка, ыарыга ылларбакка өссө да уһундук олоһорго, амарах сүрэхин сылааһа уҕарабатын, баҕа санаа бастынын, үтүө санаа үтүмэнин Эийэхэ эрэ аныбыт.

Тапталы кытта оҕолорун, кийиитэрин, күтүөтэрин, сиэннэрин, хос сиэннэрин

Күндүтүк саныыр күндү эдьийбитин **МУКСУНОВА АЛЕКСАНДРА НИКОЛАЕВНА** 70 сааскын туолбут кэрэ-бэлиэ үбүлүөйүнүн. Орто дойду сиригэр үктэммит кэрэ-бэлиэ күнүнүн ис сүрэхпиттэн ийэн-куойан уруйдуубут!

Баҕарабыт Эийэхэ күн сиригэр баар бары үчүгэи. Айылыртан ылбыт, айылҕаттан анаммыт кыабын ахсабатын.

Көбөкөнтөн күтүөтүг Лаврентий Яковлевич, кини оҕолоро, сиэннэрэ, хос сиэнэ

ДЛЯ СУБЪЕКТОВ МАЛОГО И СРЕДНЕГО ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА!

Администрация МО «Намский улус» объявляет конкурс на получение субсидии с местного и республиканского бюджетов для субъектов малого и среднего предпринимательства (СМП) по следующим направлениям:

- Для предпринимателей, работающих в с. Намцы на:**
 - гранты на начинающим субъектам малого и среднего предпринимательства МО «Намский улус», занятым в сфере народно-художественного промысла и декоративно-прикладного искусства;
 - субсидирование части затрат СМП, занятых в сфере производства, на технологическое присоединение к объектам электросетевого хозяйства;
 - субсидирование части затрат СМП, занятых в сфере производства, на технологическое присоединение к инженерным сетям и сооружениям;
 - субсидирование СМП на мероприятия по реализации Концепции бытового обслуживания населения в сельской местности;
 - субсидирование части затрат СМП на участие в выставочно-ярмарочных мероприятиях, международных экономических и тематических форумах.
- Для предпринимателей, работающих в МО «Хатын-Арысский наслег» на:**
 - субсидирование части СМП, осуществляющим деятельность в сфере производства, по уплате процентов по кредитам, по лизинговым платежам в части доходов лизингодателя;
 - гранты (субсидии) на начинающим субъектам малого и среднего предпринимательства на создание собственного дела;
 - субсидирование части затрат СМП, занятых в сфере производства, на технологическое присоединение к объектам электросетевого хозяйства;
 - субсидирование СМП на мероприятия по реализации Концепции бытового обслуживания населения в сельской местности сооружениям;
 - субсидирование части затрат СМП, занятым в сфере производства, на проведение кадастровых работ.
- Для предпринимателей, работающих в МО «Модутский наслег» на:**
 - субсидирование части СМП, осуществляющим деятельность в сфере производства, по уплате процентов по кредитам, по лизинговым платежам в части доходов лизингодателя;
 - субсидирование части затрат СМП, связанных с уплатой страховых взносов.
- Для предпринимателей, работающих в МО «Партизанский наслег» на:**
 - субсидирование части затрат СМП, занятых в сфере производства, на технологическое присоединение к объектам электросетевого хозяйства.

За информацией и перечнем необходимых документов для участия в конкурсе обращайтесь в каб. 301, здание Администрации МО «Намский улус», тел. 41-2-67 или 41-6-56, некоммерческую организацию «Фонд поддержки малого предпринимательства Намского улуса» (И.С. Гаврильев аат. с. Намцы, ул. Ст. Платонова, 15/1, 1-й этаж (старое здание земельного комитета), тел. 41-8-03.

Документы принимаются до 01 июля т.г., документы, поданные после указанного срока, к рассмотрению не будут допущены.

Отдел экономики администрации МО «Намский улус»

Спорт – дьулуур, спорт – тулуур

Үбүлүөйдээх ыһаахха саамай сэргэх, интэриэһинэй, дьон болдомтотун тардыбыт тэрээһининэн, „Энсиэли Боотура“ өбүгэлэрбит оонньууларыгар күрэхтэһии буолла.

АЛЕКСЕЙ КУТУКОВ – „ЭНСИЭЛИ БООТУРА“

Хапсаҕай күрэхтин мунгууур кыайыылааҕа М. Ганев

Бстана, мас тардыһыта, кыыс экирэттигэ, хапсаҕай, таас көтөҕүүтэ ыраактан-чугастан уон кыттааччыны түмтэ. Ол курдук 1 Хомустаахтан Сергей Константинов, Хамафаттан Александр Тимофеев, Намтан Артем Варданян, Граф Биэрэгиттэн Василий Дедов, Бөтүнтэн Роман Марков, Хатырыктан Айсен Парников, Алексей Кутуков, Көбөкөнтөн Дмитрий Стручков, итинэн Чурапчыттан Петр Старостин, ыраак Болгарияттан Михаил Ганев күөн көрүстүлэр. Кыттааччылар үксүлэрэ бууттарын этэ буһан, систэрин этэ ситэн, бары да ааттаах-суоллаах, күөгэйэр күннэригэр сылдыар спортсменнар. Кинилэртэн Болгария бастына Михаил Ганевы бэлиэтиир оруннаах. Кини көңүл тустууга норуоттар икки ардыларынааҕы кылаастаах спорт маастара буоларын таһынан аан дойду чемпиона. Онон биһиги уолаттарытыгар улахан түһүлгэ ааттааһын кытта биир көбүөргө күүс былдыһар дьоро түгэн тосхойбута. Ганев

оонньуулар иннилэринэ хапсаҕай күрэхтэһиитин, утарылаһааччыларын барыларын охтортоон, ыраас кыайыыны ситиһэн мунгууур кыайыылаах аатын ылбыта. Кини көбүөргө хапсаҕар нымата уратытын, уолаттарытыттан лаппа күүстээгин көрдөрбүтэ.

Ол иһин өбүгэлэр оонньууларын тынҕаһына икки бүк күүркэйэн, интэриэһэ улаатан

бастын көрдөрүүлэри ситиспит, хатырыктар тарбахха баттыр бастын спортсменнара, 15 очколаах Алексей Кутуков эрэллээхтик „Энсиэли Боотура“ ааты сүктэ. Киниэхэ „Нам уллууна“ МТ 130 тыһ. солк анал бириһэ туттарылынна. Иккиһи Граф Биэрэгиттэн Василий Дедов (22 очколаах) ылан бири дойдулаахпыт Ил Түмэн депутата Николай Румянцевтан 70

көрөөччүлэр болдомтолорун ордук тардыбыта. Көрүнгөрүтү көрдөххө судургуларын иһин, хас биирдиилэрэ толкуйдамыт, мындыр хамсаһыны, хардыны эрэйлэр. Онуоха үйэлэри уңуордаан илдьэ кэлбит оонньууларбыт кистэлэнэ уолаттарытыгар хааннарыгар баарын билэр буолламыт, эрэлбит, итэҕэлбит оонньуу устатын тухары сүһпэтэҕэ.

„Энсиэли Боотура“ ааты былдыһы үс төгүл үстэн саҕаламмыта. Манна Чурапчыттан ыалдыһыт П. Старостин барыларын уһуну ыстаммыта – 32, 78 м. Иккиһи Д. Стручков ылбыта – 31, 58 м. Үһүс А. Кутуков буолбута – 31, 20 м. Мас тардыһытыгар В. Дедов кими да тулуппатаҕа, иккис — А. Кутуков, үһүс — А. Варданян. Оттон

Б о л г а р и я бөҕөһө төрдүс буолбута. Маска эрчилиннэринэ, ньымаһын баһылааһына бу көрүнгө да кини сөптөөх спортсмен. Кыыс экирэттигэр, 400 м сүүрүүгэ, П. Старостин баста кына кыһы ситэн кыайыыны сурдуммута. С. Константинов — иккис, А. Варданян — үһүс. Хапсаҕайга сэрииттэн курдук М. Ганев күннээбитэ. А. Кутуков — иккис, А. Варданян — үһүс. Бүтэһик көрүнгүнэн 110 кг ыйааһыннаах таһы көтөҕүү түһүмүгэр А. Тимофеев 102 м 10 см хааман барыларын куоһарбыта. Иккис В. Дедов (100 м), үһүс А. Кутуков (85 м 50 см). Уопсай түмүккэ, күрэхтэһии саҕаланыаһыттан

тыһ. солк тутта. Оттон үһүс миэстэҕэ Хамафаттан Александр Тимофеев (22 очколаах) табыста. Киниэхэ СР „Үрдүкү спортивнай маастарыстыба“ оркуолатын директора Александр Игнатьев булт саатын бэлэхтэ. Уолаттар бу кыайыларын чахчы туруулаһан, үлэлээн ыллылар.

Кинилэри сэргэ миэстэҕэ тиксирбэтэх кыттааччылары бэлиэтиир оруннаах. Биирдиилээн көрүнгөргө үчүгэй көрдөрүүнү ситиһэн, көрөөччүлэргэ тынҕаһыннаах оонньууну бэлэхтээтилэр. Холобура, А. Варданян (Нам), П. Старостин (Чурапчы), Д. Стручков (Көбөкөн), М. Ганевы (Болгария) аатталыахха сөп. Бары да көрүнгөрүнэн, быһыыларынан-таһааларынан

А. Кутуков «сулустаах чааһа»

«Браас уу» тэрилтэҕэ баллоннаах ууну дьизэҕэ илдьэн биэрэргэ бэйэтигэр авто эбэтэр мототранспордаах дьонго надыһабыт. Хамнаһа кэпсэтии быһыытынан.
Тел. 42-6-00, 89142274971

- Продаю или меняю ГАЗ-53** на пиломатериал.
 - Купим участок** в с. Нам (Нэлэҕэр, Көччү).
 - Услуги** грузовой иномарки.
- Тел. 89243661967, 89841160270**

УВАЖАЕМЫЕ ЖИТЕЛИ НАМСКОГО УЛУСА!
«Азиатско-Тихоокеанский Банк» (ОАО) приглашает Вас воспользоваться кредитами нашего банка. Мы рады Вас обслужить по адресу: с. Намцы, ул. Ст. Платонова, 28, тел. (41162) 42-3-60.

Генеральная лицензия ЦБ РФ N 1810 «Бессрочно»
Көччү сиригэр 10 х 7 кээмэй-дээх, ону таһынан котельнай эбии тутуулаах дьизэ көндөйө атыыланар, дьизэ үрдэ, буора, кырыһыата бөлөм, гааһа уһаайба иһигэр киирэн турар. Сыаната — 750 тыһ. солк.
Тел. 89142718917

Куплю мотоцикл «Урал», «ИЖ-Планета».
Тел. 757702

Продается дом в Графском Берегу 1995 г., 107 кв. м, оклад бетон, гараж, теплица, хотон, огород.
Тел. 89244694787

Услуги репетитора по физике с 7 по 11 кл. и подготовка ЕГЭ, ГИА.
Тел. 89841034890, 23-5-95

тэҕнэр эрээри, саастарынан аҕыйахтыы сыл арыттахаллар. Ол тыннан баран, үс бастыҥна ааттаммыт уолаттар агардас күүс-уох, сымса, сылбырҕа буолуу быһаарбат оруоллааһын, саамай улахан уратыны кэккэ сылларга мунньулуубут уопут, тустаах ньыма, маастарыстыба, дьүккүөрдээх эрчилли ылаһыларын өссө төгүл көрдөрүлэр.
Л. УВАРОВСКАЯ

Сдаем 3-хкомн. квартиру на ул. Ст. Платонова, 57, кв. 3 (оплата ежеквартально).
Тел. 43-1-53 или 28-3-35

Построю сруб дома из своего материала по вашему заказу.
Тел. 89248783395

Продаются козы (5 шт) — 20 тысяч. Ваши варианты.
Тел. дом. 42-8-50, 89248609364

КПКГ Сало 14 900093486, ОГРН 16014350433

АЛСА-Кредит
«Намцы, надежно и удобно!»
с. Намцы ул. Чернышевского, 14 Тел.: 42-065

КПКГ «АЛСА-КРЕДИТ»
известен с привлекательными условиями
«Легкая Азия» 42%

Азия привлекательна с 8 июня по 8 августа 2011 года под 42% годовых

- Привлечение средств
- Быстрые займы за 1 час
- Высокая ликвидность вклада
- Недвижимый залог

Требуемые документы для оформления займа.

- Копия паспорта
- Копия трудовой книжки заверенная отделом кадров
- Справка с места работы за последние 6 месяцев

Директор: Стабильность Развитие.

КЭРИЭСТЭБИЛЭЭР

Биниги тапталлаах арабыт, эһэ-эбит Сьюлятин Алексей Никонович, үлэ, тыыл ветерана, Никольской нэһилиэтин бочуоттаах гражданина быйыл бэс ыйын 22 күнүгэр күн сириттэн барбыта биэр сылын туолла. Биниги эһэбит 1929 с. ыам ыйын 24 күнүгэр, Нам оройуонун 1 Хомустаах нэһилиэгэр төрөөбүтэ. Оҕо саастарыгар ийэлээх ажалара эрдэ олохтон туораан, балтынаан Иэлэлин тулайаах хаалаан, тыа сириин оччотообу ыарахан үлэтигэр барытыгар эриллэн үөскээбиттэрэ. Сэрии аас-туор сылларын кыһалбатын бүтүннүү этинэн-хаанынан билбитэ, улахан дыону кытта тэбис-тэнгэ колхоз үлэтигэр бостууктаан, сүөһү аһааччынан, оттоһон-мастан үлэлэспитэ.

1960 с. эбээбитин Бережнева Татьяна Ивановна кытта көрсөн ыал буолан, оҕолорун итинэн-үөрэттэрэн, үлэнигэр дьон оҕортообуттара. Эһэбит Алексей Никонович дьонуннаах олохун, үлэтин сыанабылын элбэх бочуотунай грамоталара, Махтал суруктара, Аҕа дойдуну сэрэгитин кэмизгэр тыһыла үлэтин иһин, сэрии, үлэ, тыыл ветерана уонна Никольской нэһилиэтин бочуоттаах гражданина буолбутун анал бэлиэ-лэр туһунулулар.

Биниги арабыт, эһэбит барыбытыгар сүбэ-ама, күүс-көмө, өйбөлү-тирэх буолара. Күндү арабыт, эһэбит сырдык мөссүөнэ оҕолоругар, сиэннэригэр өрүүтүн тыһынаах буолуо. Барахан кэммитигэр күүс-көмө, өйбөлү-тирэх буолбут дьоммутугар махталбытын тирэдьбит.

Кэргэнэ, оҕолоро, күтүөттэрэ, сиэннэрэ

Күндү эдьийин Винокурова Екатерина Степановна ыарахан ыарыытынан олохтон барбыта бэс ыйын 23 күнүгэр 40 хонутун туолла. Кини 1948 с. тохсунньу 7 күнүгэр Никольскайга төрөөбүтэ, оҕо сааһа кэрэ айылдалаах Арыы Кыһыннар-бырка ааспыта. 1966 с. Нам орто оскуолатын үөрэнөн бүтэрэн «Нам», «Комсомольскай» совхозтар Никольскай биригээдэтигэр үүт тутууччунаан, бороон, ыйраы көрөөччүнэн үлэлээбитэ. 1993 с. Алданнаагы медицинскэй училищаны үөрэнэн бүтэрбитэ уонна пенсияга тахсыар диэри Никольскай детсадыгар медсизэстэрэн үлэлээбитэ.

Эдьийим оҕуруот аһын ыһарын, сир астырыын сөбүлүүрө, хомуйлук оҕуруотун, сири аһынан миннигэ араас лечоулары, барыанналары онгортон аймактарыгар кэһии онгостон күндүлүүрө.

Сүрдэх сэмэй, сымнаҕас майгылааҕа, ханна да сыртыгар, ханна да үлэлээтэр дьонго-сэргэ-сөбүлэтэрэ, күлэ-үрө сылдыра, үөрдэбин-көттөрүн элбэх көпсөөннөх буолара.

Бу ыарахан күнүгэр күүс-көмө, өйбөлү буолбут бары аймактарбар, Никольскай нэһилиэтин дьаһалтатын баһылыгар Шелковников Д.Г., эдьийим дьүөгөлөрүгэр, «Веснянка» детсад коллективыгар барҕа махталбын тирэдьбит.

Балта Полина Степановна

Күндүтүк саныыр кэргэним, тапталлаах ийэбит, эбээбит, хос эбээбит Ядрихинская Валентина Семеновна уһун, ыарахан ыарыытынан биниги кэжкэбиттэн туорабыта б.д. бэс ыйын 25 күнүгэр 1 сылын туолла.

Ийэбит, эбээбит 1944 с. Абый оройуонугар Нахараевтар дьиз кэргэннэригэр иккис оҕонун күн сириин көрбүтэ. Биригэр төрөөбүттөр ахсыа этилэр. Оскуолатын ситиһилиэхтик бүтэрэн, Иркутскайдагы пединститут французскай уонна английскай тыл учууталын идэтигэр үөрэнэ киирбитэ. 1967 с. үөрөбүтүгэрэн үлэтин Нам оройуонун, Хатырык орто оскуолатыгар садалабыта. 1971 с. дьиз кэргэнин балаһыанньатынан Хамаҕаттааҕа көһөн кэлэн, Хамаҕатта орто оскуолатыгар үлэтин садалабыта.

1971-2006 сылха диэри Хамаҕатта орто оскуолатыгар директоры солбуйааччынан, завучуна, «Лингва» республиканскай лааҕыр президиэнэ, оскуола партийнай тэрилтэтин секретарынан, профком председателинэн, сайынгы кэмнэргэ ЛТО лааҕырдарга начальнигынан үтүө суобастаахтык, үрдүк таһаары-ылаахтык үлэлээбитэ.

Валентина Семеновна бэйэтин идэтин толору баһылаабыт үрдүк категориялаах омук тылын учуутала этэ. Ийэбит дьону түмэр, көбүлүүр, сайлайар дьобурдааҕа. Ханна да үлэлэ-этин үлэни садалааччы, тэрийээччи куруутун киһи буолара. Ол да иһин буолуо, тутаах үлэтин, дьизитин-уотун түбүгүттэн быыс буолан нэһилиэк, оскуола общественнай олоҕор актыы-бынайдык кыттарыа.

Хас да сыл женсовет, «Знание» общество, оҕо фондатын председателинэн үлэлээбитэ. Нэһилиэк сэбиэтин депутатынан талылла сьдьы-ыбыта. Спортсмен, дуоба тчыт быһыытынан нэһилиэк чьһин көмүскээн элбэх күрэхтэһи-лэргэ кыттарыа, уус-уран самодельельноска кыт-тан олус үчүгэйдик хоһоон ааҕара, күстээх ку-оластаах буолан хорга куолаһы тутар диэчи-лэр.

1966 с. Хамаҕатта орто оскуолатыгар гос-практикагыгар үлэтин кэлэн баран, арабытын Ядрихинскай Пантелеймон Гаврильевичтын билсэннэр, сөбүлэһиннэр 1967 с. кэргэн тахсан, дьиз туттан бизэ оҕону күн сириин көрдөрөн, бур-

буруо таһааран иллээхтик-эйлээхтик дьиз кэргэн буолан олоҕоруттара.

Ийэбит барахсан алта сиэн, биэр хос сиэн тапталлаах эбээтэ этэ. Биниги күн күбэй ийэ-бит, эйбэс эбээбит олохун тиһэх күннэригэр тийиш куруутун барыбытыгар өйбөлү-тирэх буолара, сүбэ-ама биэрэ, такайа олоҕорута. Дьизэҕэ хаһаайка бастыҕа этэ. Астаабыт аһа куруук дэлэй, миннигэс буолара, оҕуруотчут бэрдэ этэ. Саас рассада түбүгэ, сайын үүнээйи-тэ, оҕуруота, сибэккитэ, аны сибинньэтэ, ынаҕа, куурусса, бэйэтэ көрдөбүнэ-иһиттэ-рино, аһаттарына эрэ астынара. Күһүн сираһын хомуйарын, айылҕа тахсарын олус сөбүлүүрө. Ийэ дьахтар киһи сириинэн үлэ, дьиз-уот түбүгүттэн бириэмэ ордорон баайарын, иистэ-нэрин сөбүлүүрө.

Биниги ийэбит, эбээбит дьонно-сэргэҕэ ала-маҕай, амарах, сылаас сыһыана, ким да буол-лун, кэлибиги-барыты көрсөрө, куруутун сы-лаас, миннигэс, тоҕообу астаах-уөллээх дал-бар хотун этэ. Күн күбэй ийэбит, эбээбит сырдык ыраас мөссүөнэ, сэмэй, амарах, аһы-ныгас майгыта, биниги дьиз кэргэн өйбүтүгэр-санаабытыгар, сүрэхпитигэр үтүө холобур бу-олан иһэн хаалыаҕа.

Истинник саныыр кэргэним, ийэбит, эбээ-бит олорон ааспыт олоҕо, үлэтэ, үтүө суобас-таах сыһыана киһи быһыытынан кэрэтэ, би-лиэхэ холобур буола туруоҕа. Оҕолоро, сиэннэ-рэ, хос сиэнэ кини олохун салҕаан, үлэлэринэн-хамнастарынан кини аатын аатта-та туруохтара. Күндү ийэбит, эбээбит биниги сүрэхпитигэр, өйбүтүгэр өрүү тыһынаах сыл-дыбырыҥ. Куруутун ахта-саныы сьдьдыахпыт.

Кэргэнэ, оҕолоро, сиэннэрэ, хос сиэнэ, аймахтара

Ахтар-саныыр, суохтуур тапталлаах кэргэ-ним, күн күбэй ийэбит, эйбэс эбээбит, педа-гогическай үлэ ветерана Дьячковская Евдокия Михайловна биниги кэжкэбитигэр суох буол-бута б.д. бэс ыйын 27 күнүгэр нонноно биэр сылын туолар.

Бу сыл устата күндү ийэбитин санаабатах, ахтыбатах күммүт суох. Санаабытыгар ийэбит үөрөн мичилиэҥ букирион кэлиэх курдук. Төһө да сыл-хонук аастарын айы күндү киһиби-тин ахтарбыт күүһүрөн иһэр. Олиһин олоҕорут оло-вун туһунан ахтыһы бар дьоммутугар тирэ-диэҕитин баҕарабыт.

Евдокия Михайловна Чурапчы улууһун Алаҕар нэһилиэгэр төрөөбүтэ. Биригэр төрөөбүт үһүөлөр. Убайа Василий Михайлович, эдьийэ Мария Михайловна. Аҕалара сылгыһыт буол-лан наар тыаҕа сьлддара. Ийэлэрэ Евдокия эһэхэй эрдэҕинэ өлбүт буолан эмискэ тулай-ах хаалбыттар. Убайа Баһылай 12 сыл аҕа буолан балтыларын киһи көрүт уонна элбэх оҕолоох саҕастара көрсөн абыраабыт. Онон Ев-докия Михайловна оҕо сааһа ыараханньык, сэ-рии сылын кэмизгэр, ийэ тапталын билбэккэ аас-пыт.

Евдокия Михайловна интернакка олорон үөрөмүт. Кыһынгы каникула таҕаһа суох буолан дьизитигэр барбакка хаалара. Сороҕор аҕа та улахан сонго суулаан, атыннан дьизити-гэр илтээһин олоҕо үөрэрэ. Убайын Аҕа дойдуну сэ-риитигэр ыҥыран баран, туох эрэ биричилинэ-нэн төттөрү ыҥыттаннар сэрии кэмизгэр тыһын-наах хаалбыттар.

Кэлин убайа Баһылай кэргэннээн Граф Бьязрөгө кэлэн олохсуйбута. Убайын баһынан Евдокия Михайловна иккис дойдуну онгостубут Намын сиригэр кэлбитэ. Эдьийэ Мария кэргэн тахсан Тааттаҕа олохсуйбута. Олохун эмиэ оҕо илтигитигэр анаан, пенсияга тахсыар диэри дет-садка үлэлээбитэ.

Ийэбит оскуола кэнниттэн 2 сыл үлэлээн баран, 1961 с. Бүлүү педучилищетын бүтэрэн начальнай кылаас учууталын идэтин ылбыта. 1961 с. начальнай кылаас учууталынан үлэ-тин сагалана 1 Хомустаахха 3 сыл үлэлээбитэ. 1966-1969 сс. дойдутугар Чурапчы Бахсыты-гар эмиэ 3 сыл учууталынан үлэлээбитэ. Онтон Намна төһөнөн кэлэн 1969-1973 сс. Никольскай начальнай оскуолатыгар учууталлабыта.

1973 с. олохун аргыһын Афанасий Гаври-льевич көрсөн, ыал буолан олохун тиһэх кэ-мигэр диэри быр-бааччы ыал буолан олоҕорут-тара. 1974 с. тапталларын бэлиэтэ уол оҕо күн сириин көрбүтэ, аратын аатынан Афоня диэн ааттаабыттар. 1982 с. кыыс оҕоломмуттара. 1974 сылтан пенсияга тахсыар диэри 1 Хо-мустаах интернагыгар илтээччинэн үлэлээбитэ. Кэлин иһипит, үөрэпит оҕолоро көрсөн, көп-сөтөн аһалларыттан олоҕо үөрэрэ. Бу оҕолор махталлара, истинг сыһыаннара биниги ийэбит үлэлээбит үлэтин түмүгэ этэ,

Сыл — хонук дииллэрэ кырдыгыһын... Күн сиригэр саамай кэрэ киһибит суох буолбута номноо биэр сыл буолбут. Күндү ийэбит аны биниги аттыбытыгар суоххун, үөрэн-көтөн ки-риэн кэлбэккин... Ол ыҥынан баран, биниги сүрөх-питигэр өрүү тыһынааххын. Эн олорон ааспыт олохун, үлэлээбит үлэҥ биһиэхэ үтүө холобур буолар. Эн үтүө суолун баһынан ситэри оло-рботооххун олоруохпут, ааккын ааттаты-ахпыт.

Барахан кэммитигэр күүс-көмө, өйбөлү буолбут бары аймактарытыгар, биригэр үлэ-лээбит дьүөгөлөрүгэр, 1 Хомустаах оскуолатын коллективыгар, нэһилиэк дьаһалтатыгар ба-рҕа махталбытын тирэдьбит.

Кэргэнэ, оҕолоро, сиэннэрэ

Тапталлаах кэргэним, арабыт, эһэ-бит, үлэ, тыыл ветерана, Нам оройу-онун бочуоттаах кийитэ, Саха респу-бликатын нуруотун хаһаайстыбатын үтүөлээх үлэһитэ.

БОЧКАРЕВ Владимир Михайлович үһүн, ыарахан ыарыытынан б.д. бэс ыйын 21 күнүгэр күн сириттэн барытын би-ригэр алтыһан үлэлээбит табаарыстары-гар, билэр дьонугар диригит курутун аһааччыныгар иһитинэрэбит.

Кэргэнэ, оҕолоро, күтүөттэрэ, сиэннэрэ

Кырдыҕаас убайыт, Нам улууһун Ытык кийитэ, үлэ, тыыл ветерана, Саха республикатын нуруотун хаһаайсты-батын үтүөлээх үлэһитэ, Ула Кыһыл Зна-мьта, «Нуруоттар дьобордоһуулар» уор-дунан кавалердара, Саха сириин тыа-тын хаһаайстыбатын ветерана

БОЧКАРЕВ Владимир Михайлович үһүн, ыарахан ыарыытынан өлөн туораа-бытынан кэргэннэр Аграфена Ивано-вна, оҕолоругар, сиэннэригэр, хос сиэн-нэригэр, хос сиэннэригэр диригит куру-баммытын тирэдьбит.

Арбытхак, Кобяконтон, Намтан Жирков, Лаптева Варвара Степановна, оҕолоро, кийиттэрэ, сиэннэрэ, хос сиэннэрэ

Выражаем глубокое соболезнование Лене Владимировне и ее семье, родным и близким по поводу безвременной кончины горнолюбимого отца, дедушки

БОЧКАРЕВА Владимира Михайловна. Скорбим вместе с вами. **Выпуск 2000 г. НУГ**

Коллектив администрации МУЗ «Намская ЦРБ», профсоюз работников здравоохранения выражает глубокое соболезнование врачу-стоматологу Бочкаревой Вере Владимировне и всем близким и родным по поводу кончины после тяжелой продолжительной болезни горячо любимого отца, деда, заслуженного работника народного хозяйства ЯАССР, почетного гражданина Намского улуса

БОЧКАРЕВА Владимира Михайловна. Профсоюзная организация работников культуры выражает искреннее соболезнование врачу-стоматологу ЦРБ Вере Владимировне, ее семье по поводу ухода из жизни любимого отца, дедушки, ветерана труда и тыла, почетного гражданина Намского улуса, заслуженного работника народного хозяйства РС(Я), ветерана советской, партийной и комсомольской работы, внесшего огромный вклад в социально-экономическое развитие, в патриотическое воспитание молодежи Намского улуса

БОЧКАРЕВА Владимира Михайловна. Нам оройуонун Ытык кийитэ, үлэ, тыыл ветерана, Саха республикатын нуруотун хаһаайстыбатын үтүөлээх үлэһитэ, Ула Кыһыл Знамята, «Нуруоттар дьобордоһуулар» уордунан кавалердара

БОЧКАРЕВ Владимир Михайлович үһүн, ыарахан ыарыытынан бу орто дой-дугтан барытынан кэргэннэр Аграфена Ивановна, оҕолоругар, сиэннэригэр диригит курубаммытын тирэдьбит.

«Эг сизили» хаһыат редакцията

Убаастыыр коллегабытыгар Бочкарева Вера Владимировна дьиз кэргэннэр, чугасдьонугар тапталлаах аҕалара, эһэлэрэ, Ула Кыһыл Знамята, «Нуруоттар дьобордоһуулар» уордунан кавалердара, Саха сириин т/х ветерана

БОЧКАРЕВ Владимир Михайлович үһүн, ыарахан ыарыытынан күн сириттэн барытынан диригит курубаммытын тирэдьбит.

Стоматология коллектива

Убаастыыр, биригэр үлэлээбит баһы-лыктыгыгар Дмитрий Панкратевич Ко-ржанинга, аҕа табаарыспытыгар, колле-габытыгар Аграфена Ивановна Тимофе-евага, кинилэр дьиз кэргэттэригэр тап-тыр аҕалара, кэргэнэ, эһэлэрэ

БОЧКАРЕВ ВЛАДИМИР МИХАЙЛОВИЧ 2011 с. бэс ыйын 21 күнүгэр 80 сааһыгар үһүн, ыарахан ыарыытынан партийнай-хаһаайстыбаннай үлэһит, тыыл ве-терана, Саха республикатын нуруотун хаһаайстыбатын үтүөлээх үлэһитэ Бочкарев Владимир Михайлович биниги кэжкэбиттэн туораата.

Владимир Михайлович 1932 с. Уус-Алдан оройуонугар Түлүкэ нэһилиэгэр холкуостаах кэргэннэр төрөөбүтэ. Дьо-куускайдагы педагогическай институту бүтэрэйт, кини үһүн кэмнээх эңкилэ суох үлэтэ сагаламмыта. 1956 с. Усуяана орой-уонугар орто оскуола үлэлээн эрдэҕинэ эдэр, элбэҕи эрэн-нэрэр специалист быһыытынан Усуяана райкомун секретары-нан тапталар.

1959 с. кинини Нам оройуонугар райкомол секретарынан аныыллар, онтон Хатырык орто оскуолатын директорунан, нуруот үөрэтиритин оройуоннаагы отделгар, ССКП Намнаагы комитетын секретарынан, ССКП Дьокуускайдагы обкомун тэрийэр органын инструкторун үлэтиир.

1963 с. В.М. Бочкарев бэйэтин баҕатынан хаһаайстыбаннай үлэҕэ барар, кинини «Нам» совхоз директорынан аныыллар, ол кэмгэ совхоз республика бир беден хаһаайстыбата этэ. Республикалар Владимир Михайлович икки саҕа совхозтары: Намга «Комсомольскай». Уус-Алданга Герой Егоров атынан совхозтары тэрийэн директордабыт. Ол кэмнэргэ бу совхозтарга анык аһаана лаппа элбээбитэ, сылгы үрө халыҥаабыта, оҕо садтара, оскуолалар, кулууптар тутулууттара, үлэһиттэр хамнастара үрдээн испитэ.

Уон сыл устата, 1979 с. ыла В.М. Бочкарев Нам райисполкомун тыа хаһаай-стыбатын управленийтин начальнигынан үлэлээбитэ. Онон барыта 30 сыл тух-ары байытын олохун Нам сиригэр агропромышленнай салаа сүһүбүгэр туран сай-дытыгар анаабыта, гаас киллэрэтигэр уонна тыа хаһаайстыбатын объекта-рын тутууга өнгөлөөх.

67 сааһыгар В.М. Бочкарев Намнаагы улус гимназиятыгар хаһаайстыбан-най хааска директор солбуйааччытынан 9 сыл үлэтиир. Кини көбүлээһининэн уонна олоххо, үлэҕэ уопутун көмүтүнэн үөрэнэр корпус, мастарыскай, спорт-саала, гараж, спорт саалага киирэр итин переходу тутулуубута.

Владимир Михайлович үтүөкэннээх дьиз кэргэн баһылыга, кыһамньылаах аҕа, кэргэн этэ. Түөрт оҕонун итин үтүө дьон гылымта, 8 сиэннэмизитэ. Владимир Михайлович элбэх сыллаах эңкил суох таһаарылаах үлэһит Ула Кы-һыл Знамята, «Нуруоттар дьобордоһуулар» уордунанарын, «Раданскай кыл-биэ» Саха республикатын нуруотун хаһаайстыбатын үтүөлээх үлэһитэ-анал бэлиэлэринэн, элбэх мэтээллэринэн о.д.а. наараадаларынан бэлиэтэммитэ.

Владимир Михайлович туһунан үтүө өйдөбүл үйэ-саас туһары умнулуу соҕоа. **«Нам улууһа» МТ дьаһалтата, улус мунньабын депутаттарын сэбиэтэ, ветераннар сэбиэттэрэ**

Саха республикатын нуруотун хаһа-айстыбатын үтүөлээх үлэһитэ, үлэ, тыыл ветерана, Нам оройуонун бочу-оттаах кийитэ

БОЧКАРЕВ Владимир Михайлович үһүн, ыарахан ыарыытынан өлөн туораа-бытынан кэргэннэр Антонина, Вера, Лена, Галина Владимировналар уон-на кинилэрдьиз кэргэттэригэр, чугас ай-махтарыгар диригит курубаммытын ти-рэдьбит.

Нам оройуоннаагы агропромышленной холбоһука биригэр үлэлээбит коллегалара

Убаастыыр биригэр үлэлээбит колле-габытыгар Тимофеева Аграфена Ива-новна уонна бары аймактарыгар тап-таллаах кэргэнэ, аҕалара, эһэлэрэ, Нам улууһун бочуоттаах гражданина, үлэ, тыыл ветерана

БОЧКАРЕВ Владимир Михайлович үһүн, ыарахан ыарыытынан күн сириттэн барытынан оҕолоругар, сиэннэригэр диригит курубаммытын тирэдьбит.

«Эрэл» ТХПК коллектива

Улуус хаһаайстыбаннай, партий-най уонна общественной органныр-гар элбэх сылларга биригэр үлэлээбит, ал-тыһыт табаарыспыт, доҕорубут, рес-публика нуруотун хаһаайстыбатын үтүөлээх үлэһитэ, үлэ, тыыл ветерана, улус бочуоттаах олохтооҕо

БОЧКАРЕВ Владимир Михайлович ыараханньык ыалдынан олохтон туораа-бытынан кини дьиз кэргэттэригэр, до-боторугар диригит курубаммытын ти-рэдьбит.

Еремеев И.Л., Кривошапкин И.З., Рожина Е.П., Тихонов К.Н., Румянцев Т.Д., Протопопов Е.А., Баишев Н.Н.

Саха республикатын нуруотун хаһа-айстыбатын үтүөлээх үлэһитэ, партий-най, хаһаайстыбаннай үлэ, тыыл ве-терана, Ула Кыһыл Знамятын, «Нуру-оттар дьобордоһуулар» уордунан кавалер-дара, Нам улууһун бочуоттаах гражданина

БОЧКАРЕВ Владимир Михайлович үһүн, ыарахан ыарыытынан олохтон туораа-бытынан кэргэннэр, оҕолоругар, сиэн-нэригэр, аймак-билэ дьонугар диригит куру-баммын тирэдьбит.

Гимназия администрацията, профкома, коллектива

«Бетун нэһилиэгэ» МТ дьаһалтата, де-путаттарын, ветераннарын сэбиэттэрэ, общественнота Нам улууһун Ытык кийи-тэ, үлэ, тыыл ветерана, Саха республика-нын нуруотун хаһаайстыбатын үтүөлээх үлэһитэ, Ула Кыһыл Знамята, «Нуруоттар дьобордоһуулар» уордунан кавалердара, Саха сириин тыһын хаһаайстыбатын ветерана

БОЧКАРЕВ Владимир Михайлович үһүн, ыарахан ыарыытынан олохтон туораа-бытынан кэргэннэр, оҕолоругар, сиэн-нэригэр, аймак-билэ дьонугар диригит куру-баммын тирэдьбит.

Намнаагы Сбербангага өр сылларга биригэр үлэлээбит дьүөгөбитигэр Мария Михайловна, биригэр төрөөбүттэригэр, чугас аймактарыгар таптыр бьрааттара, убайдар

ЯДРИХИНСКАЯ Семеновна үһүн, ыарахан ыарыытынан орто дойдуну оло-хтон барытынан диригит курубаммы-тын тирэдьбит.

Ермолаева, Пантимова, Матвеева

Биригэр үөрэммит табаарыспыт Сергу-чев А.Ф., кини дьиз кэргэннэр, аймак дьо-нугар күндү ийэлэрэ, эбээлэрэ

СЕРГУЧЕВА Августа Иннокентьевна ыалдынан күн сириттэн барытынан диригит курубаммытын тирэдьбит.

Нам орто оскуолатын 1990 с. 11 «а» кылаас ылыскытирара

Күндү быраппыт, убайыт, Хамаҕатта олохтоо, ар сылларга «Сельхозтехник-ка», «Нам» совхоза суолпарынан, «Ком-сомольскай» совхозтаах туһу үлэлээбит

Редактор В.Г. КАСЬЯНОВ
ОТДЕЛЛАР: информация, сурук, төрүт культура — 41496; бухгалтерия — 41141; факс — 41141; редакционной-издательской ситим — 41332

Тэрийэн таһаарааччылар: СР Правительствота, «Нам улууһун «Э сизили» хаһыат редакцията» госу-дарственной учреждение. Маасабай информация средстволарын туһунан РФ сокуоннарын туту-лууну контуруоллуур уонна регистрациялар РФ бэчээккэ Госкомитетын СР региональной управле-ниетыгар 2003 с. бэс ыйын 20 күнүгэр регистрацияламмьт нүмөрү — ПИ №19-0428.

Сурукка ааккытын-суолгутун, үлэтигин, дьизыт аадырыһын чопчу ыйы. Редакцияга кири-бит суруктар төһөрүлүбүттэр. **Автор этэрэ хаһыат санаатыһын мэлдьи биир буолбат.**

«ЭНСИЭЛИ» - Нам улууһун хаһыата.
678380, Саха Республика, Нам улууһа, Нам сэл., Заложной ул. 4.
E-mail: editor@namtsy.sakha.ru

«Э сизили» хаһыат
РИС талыһына, та ылынна уонна бэчээтири сыаҕар бэчээттэннэ.
Аадырыһа: Нам сэл. Заложная ул. №4
Формата А3. Кээмэйэ 2,0 бэчээт. лис
Кө үл сыанаан атыгылар
Индекс — 54889. Тираһа — 2335
Бэчээккэ илии баттаныһтын графика — 12:00 с. 24.06.2011 с.

Бэчээккэ илии баттанна — 11:20

